

DJEČJI VRTIĆ SVETOG VINKA

Frankopanska 17, ZAGREB

Tel./Fax.: (01) 4831 999

E-mail: dv.sv.vinka.pisarnica@gmail.com

OIB 98460310812

**REDOVITI 10-SATNI PROGRAM
RANOG I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA DJECE
U DJEČJEM VRTIĆA SVETOG VINKA**

Program izradile:

Suzana Novoselec, s. M. Bernardica, ravnateljica

Ivanka Vanjak, pedagog

Ana Vukasović, logoped

Zagreb, siječanj 2024.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. CILJEVI I ZADAĆE PROGRAMA	3
2. USTROJSTVO PROGRAMA	7
2.1. ORGANIZACIJA RADNOG VREMENA.....	8
2.2. RITAM AKTIVNOSTI U SKUPINI.....	8
2.3. STRUKTURA DJELATNIKA	9
2.3.1. RAVNATELJ	9
2.3.2. ODGOJITELJI	9
2.3.3. STRUČNI SURADNICI I ZDRAVSTVENI VODITELJ	10
2.3.4. OSTALI DJELATNICI	11
3. MATERIJALNI UVJETI	12
3.1. PROSTORI VRTIĆA ZA ODGOJNE SKUPINE.....	12
3.2. OPĆA I DIDAKTIČKA OPREMA.....	13
4. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD	15
4.1. PODRUČJA RAZVOJA DJETETA	15
4.2. KONKRETIZACIJA SADRŽAJA I AKTIVNOSTI.....	19
4.2.1. TEMELJNE KOMPETENCIJE ZA CJELOŽIVOTNO UČENJE	23
4.3. PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA.....	35
4.4. DJECA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU	37
5. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE	39
5.1. INICIJALNI RAZGOVOR	40
5.2. ORGANIZACIJA NJEGE I SKRBI ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE	40
5.2.1. SKRB O DNEVNOM RITMU DJETETA	40
5.2.2. ZDRAVA PREHRANA.....	41
5.2.3. BRIGA ZA PSIHOFIZIČKI RAZVOJ DJETETA	41
5.2.4. SANITARNO - HIGIJENSKI UVJETI	41
5.2.5. KONTROLA I PRAĆENJE ZDRAVLJA DJELATNIKA.....	42
6. STRUČNO USAVRŠAVANJE ODGOJNIH DJELATNIKA	42
7. SURADNJA S RODITELJIMA	44
8. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA	46
9. SIGURNOSNO – ZAŠTITNI I PREVENTIVNI PROGRAMI U DJEČJEM VRTIĆU	48
10. PRAĆENJE I VREDNOVANJE PROGRAMA	49
11. FINANCIRANJE PROGRAMA	51
12. ZAKLJUČAK	52
13. LITERATURA	53

1. UVOD

Dječji vrtić Svetog Vinka ustrojen je kao predškolska ustanova koja ostvaruje program odgojno obrazovnog rada s djecom rane i predškolske dobi prema Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22 i 101/23).

Osnivač i vlasnik Dječjeg vrtića Svetog Vinka je Družba sestara milosrdnica Svetog Vinka Paulskoga, PROVINCIJA BEZGRJEŠNOG ZAČEĆA BLAŽENE DJEVICE MARIJE – ZAGREB.

Budući da je vrtić odgojno-obrazovna ustanova, a odgoj predstavlja pedagoški proces formiranja čovjeka, izgrađivanja i oblikovanja ljudskog bića sa svim njegovim tjelesnim, kognitivnim, moralnim, estetskim, izričajnim, radnim osobinama, njegova je osnovna intencija da u konkretnom društvenom uređenju odražava i zadovoljava potrebe društva tj. ljudi koji to društvo čine.

Katolički vrtić u tu sveukupnost pedagoških djelovanja ugrađuje i duhovnu komponentu kao važnu pretpostavku cjelovitog razvoja ličnosti i u svemu nastoji odgovoriti potrebama društva, posebice roditelja koji naš vrtić, između ostalih kvaliteta, zbog te komponente i odabiru za svoje dijete. Stoga možemo govoriti o integriranoj, razvojnoj i humanističkoj značajki programa u kojem se djetetu integrativno i korelacijski pristupa pri stvaranju stimulativnog okruženja koje mu potiče potencijal u slobodi odabira sadržaja. Pri tome se ne zanemaruje uloga odgojitelja, važnost njegova stručnog znanja, mogućnost prepoznavanja i osjetljivost na djetetove raznovrsne potrebe (kao i pravovremeno poduzimanje pravilnih radnji), njegova slika o tome što dijete može i treba tijekom predškolskog perioda).

Program odgojno obrazovnog rada Dječjeg vrtića Svetog Vinka obuhvaća programe njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite i unapređenja zdravlja, prehrane i socijalne skrbi za djecu od 3 godine života do polaska u osnovnu školu. Program rada ostvarivat će se u skladu s razvojnim osobinama i potrebama djece te socijalnim, kulturnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji.

Dokumenti na kojima se temelji Plan i program dječjeg vrtića su:

- Ustav Republike Hrvatske
- Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju
- Zakon o ustanovama
- Zakon o stručno-pedagoškom nadzoru
- Zakon o radu

- Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i obrazovanja
- Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje
- Konvencija o pravima djeteta
- Konceptija razvoja predškolskog odgoja
- Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece
- Poslovnik o radu Upravnog i Odgojiteljskog vijeća
- Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću
- Pravilnik o obrascima zdravstvene dokumentacije djece predškolske dobi i evidencije u dječjem vrtiću
- Protokoli sigurnosti
- Pravilnik o zaštiti na radu
- Pravilnik o sadržaju i trajanju programa predškole
- Pravilnik o vrsti stručne spreme stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spreme ostalih djelatnika u dječjem vrtiću

Planiranjem, programiranjem, praćenjem i vrednovanjem odgojno-obrazovnog procesa usmjeravamo se na sljedeće odrednice procesa: rad u odnosu na dijete, odgojitelje, roditelje, društvenu sredinu. Nastojimo primjenjivati primjereni razvojno-integracijski pristup što podrazumijeva individualnu i dobnu primjerenost sadržaja te skrb za sva područja djetetova razvoja, nudeći mu raznolikost aktivnosti i materijala, mogućnosti izbora, poticanje na razmišljanje, uvažavanje multikulturalnih iskustava, ali i brižljivo planiranje kako bi se stvorila ravnoteža između aktivnosti i odmora djece. Djelujemo na razvoju stručne kompetencije odgojitelja, potičemo samoprocjenjivanje vlastite prakse u timskoj, suradničkoj, motivirajućoj atmosferi.

Odgojno obrazovni rad u programu temeljimo na vrijednostima Nacionalnog kurikuluma: znanju, humanizmu i toleranciji, identitetu (osobnom, kulturnom, nacionalnom), odgovornosti, autonomiji i kreativnosti.

VIZIJA

Vrtić čiji će identitet biti prepoznatljiv po življenim kršćanskim, a posebno obiteljskim vrijednostima, u kojem će svi sudionici biti otvoreni kreiranju i usavršavanju odgojno-

obrazovnih ciljeva, integraciji novih pedagoških ideja te cjeloživotnom obrazovanju svojih djelatnika.

MISIJA

Biti vrtić čiji se odgojno-obrazovni rad temelji na kršćanskom vrijednosnom sustavu, a njegova kvaliteta odnosa i okruženja potiče cjeloviti odgoj djeteta, njegovu osobnu izgradnju, prihvaćanje drugoga, poštivanje različitosti, stvaralaštvo te razvoj kompetencija za cjeloživotno učenje.

1.1. CILJEVI I ZADAĆE PROGRAMA

CILJ

Cilj vrtića prema Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj, a i prema našem programu, jest cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece te razvoj njihovih kompetencija osiguravanjem uvjeta za jednakost šansi odgoja i obrazovanja svakog pojedinca. Ostvarivanju cilja doprinijet će okruženje u kojem se dijete osjeća sigurno, zaštićeno i voljeno, koje potiče znatiželju i stvaralaštvo, istraživački odnos prema okolini gdje stječe svoja znanja i spoznaje na osnovi vlastitog iskustva i prema optimalnom razvoju svojih potencijala, umijeća, vještina uz primjerenu potporu odgojitelja.

Cilj se postiže kroz:

- Razvijanje odnosa povjerenja s djetetom uz posebnu brigu za poštivanje dječjih prava.
- Realiziranje programa u skladu s razvojnim potrebama i mogućnostima djece te socijalnim, kulturnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji.
- Vođenjem brige o organizaciji kroz jačanje profesionalnih kompetencija, poštivanju etičkog kodeksa, baziranjem rada na humanističkim vrijednostima i poticanjem suradničkog odnosa među djelatnicima.
- Građenjem mreže suradnje s lokalnom zajednicom kako bi se promicale suvremene tendencije u odgoju te njegovala kulturna tradicija i vrijednosti zavičaja.

ZADAĆE

Inicijalna zadaća je pomoći djetetu i roditelju u procesu adaptacije na vrtićku okolinu, razvijanje socijalizacije, temeljnih životnih kompetencija i poticanje psihološkog rasta i blagostanja djeteta i obitelji, a sve u skladu s dječjim pravima i u sigurnom okruženju, uzimajući u obzir individualne potrebe i mogućnosti svakog djeteta.

Zadaće programa u odnosu na sudionike:

U odnosu na dijete:

- Poticati samostalnost djeteta u zadovoljavanju vlastitih potreba i svladavanju životnih vještina.
- Razvijati svijest i vještine brige o osobnoj higijeni i higijeni prostora u kojem boravi, njezi i pravilnoj prehrani u okviru promicanja zdravlja djece.
- Razvijati kod djeteta osjećaj privrženosti te sigurnosti i povjerenja u osobe i prostor u kojem boravi.
- Poticati duhovni i vjerski razvoj djeteta.
- Razvijati pozitivnu sliku o sebi i osjećaj vlastite vrijednosti kao osobe sa sposobnošću učinkovitog i kreativnog rješavanja problema.
- Poticati razumijevanje vlastitih emocija kao i njihovo iskazivanje na društveno prihvatljiv način.
- Poticali kod djeteta razumijevanje i uvažavanje emocija te posebnosti i razlika, poticati razvoj socijalnih ponašanja i socijalnih vještina.
- Poticali emocionalnu sigurnost, samopouzdanje, inicijativu i snalažljivost u poznatim i nepoznatim situacijama.
- Poticati razvoj samostalnosti djeteta u uočavanju, razumijevanju ponašanja u opasnim situacijama te poticati usvajanje znanja o očuvanju vlastitog zdravlja od bolesti i povreda.
- Poticati radoznalost i interes djeteta za prirodno okruženje, prirodne zanimljivosti, neobičnosti, raznolikosti i ljepote.
- Poticati razvoj spoznajnih funkcija i aktivno-istraživački odnos prema okolini u spoznavanju vanjskog svijeta.
- Razvijati sposobnost rješavanja problemskih situacija te otkrivanja različitih načina pronalaženja rješenja i načina provjeravanja rješenja.

- Poticati uočavanje uzročno-posljedičnih i logičkih veza među stvarima i pojavama, elementarnih matematičkih pojmova, elementarnih iskustava i znanja o prirodi i promjenama u njoj.
- Razvijati predvještine početnog čitanja i pisanja i poticati razvoj fine motorike prstiju i šake.
- Poticati razvoj različitih oblika govorne komunikacije, bogaćenje rječnika, korištenje standardnih govornih fraza u uobičajenim situacijama te doživljavanje i razumijevanje djela literarne i scenske umjetnosti.
- Poticati spontano izražavanje stvaralačkih mogućnosti djeteta govorom, glazbom, likovnim i scenskim materijalima te pokretom.
- Poticati razvoj krupne motorike, osobito koordinaciju, ravnotežu, spretnost, preciznost, fleksibilnost, brzinu, snagu i izdržljivost u svim prirodnim i složenim oblicima kretanja.
- Razvijati pozitivne emocije i stavove te stvarati navike održivog životnog promišljanja, ponašanja i ciljanog djelovanja u neposrednoj životnoj okolini.
- Promicati prirodnu i kulturnu baštinu, kao i nacionalna bogatstva Republike Hrvatske.

U odnosu na roditelje:

- Upoznati roditelje sa psiho-fizičkim osobinama djece te važnosti ostvarivanja kontinuiteta odgojno-obrazovnog rada s djetetom u ustanovi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.
- Educirati roditelje o značajkama kvalitetno provedenog vremena s djetetom te upućivati u oblike, aktivnosti i sadržaje istih.
- Poticati roditelje na uključivanje u proces svojim znanjima i vještinama u obogaćivanju kvalitete života djeteta te u oblikovanju prostornog i materijalnog konteksta vrtića.
- Razvijati suradničke i partnerske odnose s odgojiteljima i ostalim zaposlenicima vrtića.

U odnosu na odgojitelje:

- Permanentno stručno educirati odgojitelje iz područja rasta i razvoja predškolskog djeteta kao i primjene suvremenih metoda rada s predškolskom djecom.
- Permanentno educirati odgojitelje o suvremenim oblicima, sadržajima i aktivnostima suradnje s roditeljima.

- Razvijati timski rad odgojitelja na osiguravanju, osmišljavanju i provođenju kontinuiranih poticaja usmjerenih na dijete u okviru programa.
- Osposobljavati odgojitelje za proces dekodiranja, analiziranja i valorizacije različitih oblika rada s djecom.
- Provoditi pozitivne intencije predškolskog odgoja.

U odnosu na stručni tim vrtića:

- Promišljati prostorne, vremenske i materijalne uvjete za kvalitetno ostvarivanje ciljeva programa.
- Poticati provođenje suvremenih oblika permanentnog stručnog usavršavanja odgojnih djelatnika s naglaskom na cilj programa.
- Promišljati i poticati provođenje suvremenih oblika, aktivnosti i sadržaja suradnje s roditeljima s naglaskom kreiranja kvalitetnog i poticajnog okruženja za rano učenje.
- Kontinuirano provoditi dekodiranje, analiziranje i valorizaciju različitih oblika rada s djecom u okviru programa radi unapređenja odgojne prakse u skladu sa suvremenim intencijama predškolskog odgoja.

U odnosu na ostale radnike vrtića:

- Upoznavanje s osnovnim značajkama programa radi razumijevanja potreba i organizacije rada u okviru programa.
- Uključivanje u tehničke aspekte provedbe programa (izvedba materijalnih i prostornih preinaka)

2. USTROJSTVO PROGRAM

Dječji vrtić Svetog Vinka obavlja djelatnost u Zagrebu, Frankopanska 17.

U vrtiću se provodi cjelodnevni 10-satni program ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, pet dana u tjednu tijekom cijele kalendarske godine.

Redoviti 10-satni program provodi se za djecu od navršene treće godine života do polaska u školu.

Program se provoditi u 3 (tri) vrtićne skupine (djeca od 3 – 7 godine života; 20 (dvadesetero) djece).

U odgojnim skupinama provodi se program katoličkog vjerskog odgoja djece rane i predškolske dobi. Program katoličkog vjerskog odgoja s djecom rane i predškolske dobi verificiran je od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja (KLASA: 601-02/17-03/00014, URBROJ: 533-25-17-0004)

U sklopu redovnog 10-satnog programa provodi se i program predškole. Program predškole verificiran je od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja (KLASA: 601-02/14-03/01475, URBROJ: 533-25-15-0004)

Broj i raspored djece tijekom pedagoške godine može se mijenjati, zbog mogućih ispisa i naknadnih upisa nove djece, sve ovisno o interesima roditelja i mogućnostima ustanove, usklađenim s propisanim pedagoškim standardima i osiguranim materijalnim uvjetima.

U vrtiću na poslovima njege, odgoja i obrazovanja, socijalne i zdravstvene zaštite i unapređenja zdravlja djece, te skrbi o djeci radit će stručni djelatnici koji imaju stručnu spremu propisanu Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22 i 101/23).

KORISNICI PROGRAMA

Redoviti 10-satni program ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja namijenjen je djeci od treće godine života do polaska u školu. Upisi su regulirani Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22 i 101/23) te važećim Pravilnikom o upisu djece u Dječji vrtić Svetog Vinka i Planom upisa donesenim od strane Upravnog vijeća Dječjeg vrtića za pedagošku godinu.

2.1. ORGANIZACIJA RADNOG VREMENA

Radno vrijeme vrtičke skupine od 10 sati je od 07.00 do 17.00 sati.

Odgojitelji će raditi:

- Tjedno: 40 sati
  - neposrednog rada 27,5 sati
  - prateći poslovi 10 sati i
  - pauza: 2,5 sata
- dnevno:
  - neposredni rad 5,5 sati
  - prateći poslovi: 2 sata dnevno i
  - pauza 0,5 sati

Raspored radnog vremena može se mijenjati, ovisno o potrebi roditelja i mogućnostima ustanove. Također, organizacija rada odgajatelja je fleksibilna i u skladu s potrebama djece može se mijenjati.

Godišnja satnica odgojitelja ovisi o ukupnom broju dana u pedagoškoj godini koja počinje od 1. rujna i traje do 31. kolovoza te broju dana godišnjeg odmora. Na početku pedagoške godine svaki odgojitelj dobije osobno zaduženje satnice za tu pedagošku godinu.

2.2. RITAM AKTIVNOSTI U SKUPINI

Dnevni ritam u odgojno-obrazovnim skupinama je okvirni i svakako podložan potrebama djece.

Okvirni raspored dnevnih aktivnosti u 10-osatnom programu:

07.00 – 08.00 okupljanje djece, jutarnje aktivnosti po izboru

08.00 – 09.00 doručak postupno kako djeca dolaze

09.00 - 10.30 vrijeme za grupne ili pojedinačne aktivnosti uz individualni pristup odgajatelja svakom djetetu

10.00 – 10.15 voćni obrok

10.30 – 11.15 boravak na zraku svakodnevno, osim u izrazito lošim vremenskim uvjetima

11.15 – 12.00 pranje, serviranje stolova, ručak

12.00 – 12.15 higijena ruku, lica

12.15 – 14.00 vrijeme odmora za djecu koja imaju potrebu za snom, za djecu koja se ne odmaraju pripremljene su mirne aktivnosti

14.00 – 14.30 pospremanje i užina

14.30 – 15.30 izbor aktivnosti na otvorenom, osim u izrazito lošim vremenskim uvjetima

15.30 – 17.00 mirne aktivnosti

2.3. STRUKTURA DJELATNIKA

Program će realizirati 6 (šest) odgojitelja uz pomoć stručnog tima koji sačinjava pedagog, logoped i zdravstveni voditelj.

2.3.1. RAVNATELJ

Za ravnatelja, odnosno vršitelja dužnosti ravnatelja može biti imenovana osoba koja ispunjava uvjete sukladno članku 37. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22, 101/23). Poslovi ravnatelja: planira, organizira, motivira i vrednuje proces rada u vrtiću; zastupa i predstavlja vrtić prema drugim pravnim i fizičkim osobama; izvršava sve pravne radnje u ime i za račun vrtića i u skladu sa Zakonom; odgovara za zakonitost rada vrtića i za stručni rad vrtića; predlaže godišnji plan i program rada; odgovara za materijalne financije, surađuje sa Gradskim uredom za obrazovanje, mlade i sport, uredima lokalne samouprave, Ministarstvom znanosti i obrazovanja, Agencijom za odgoj i obrazovanje te drugim gradskim, državnim institucijama i ustanovama.

2.3.2. ODGOJITELJI

Odgojitelj je stručno osposobljena osoba koja provodi odgojno-obrazovni program rada s djecom predškolske dobi i stručno promišlja odgojno-obrazovni proces u svojoj odgojno-obrazovnoj skupini. On pravodobno planira, programira i vrednuje odgojno-obrazovni rad u dogovorenim razdobljima. Prikuplja, izrađuje i održava sredstva za rad s djecom te vodi brigu o estetskom i funkcionalnom uređenju prostora za izvođenje različitih aktivnosti. Radi na zadovoljenju svakidašnjih potreba djece i njihovih razvojnih zadaća te potiče razvoj svakog djeteta prema njegovim sposobnostima. Vodi dokumentaciju o djeci i radu te zadovoljava stručne zahtjeve u organizaciji i unapređenju odgojno-obrazovnog procesa. Surađuje s roditeljima, stručnjacima i stručnim timom u dječjem vrtiću kao i s ostalim sudionicima u odgoju i obrazovanju djece rane i predškolske dobi u lokalnoj zajednici. Odgovoran je za

provedbu programa rada s djecom kao i za opremu i didaktička sredstva kojima se koristi u radu.

Odgovitelji su obvezni u neposrednom odgojno-obrazovnom radu s djetetom i skupinom djece provesti 27,5 radnih sati tjedno, a ostale poslove u sklopu satnice do punoga radnog vremena. Ostali poslovi odgojitelja obuhvaćaju planiranje, programiranje i vrednovanje rada, pripremu prostora i poticaja, suradnju i savjetodavni rad s roditeljima i ostalima te poslove stručnog usavršavanja.

2.3.3. STRUČNI SURADNICI I ZDRAVSTVENI VODITELJ

PEDAGOG

Provodi realizaciju odgojno-obrazovnog rada, predlaže inovacije, suvremene metode i oblike rada čime stručno unapređuje proces. Sudjeluje u organiziranju i ostvarivanju programa stručnog usavršavanja odgojnih radnika. Ostvaruje stručnu suradnju s roditeljima i pomaže im u rješavanju odgojno obrazovnih problema. Također ostvaruje suradnju s vanjskim odgojno obrazovnim čimbenicima. Unapređuje vlastiti rad te javno predstavlja rad vrtića.

Stručni suradnik pedagog u Dječjem vrtiću Svetog Vinka poslove obavlja temeljem ugovora o dodatnom radu sukladno članka 18.a i b Zakona o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22 i 64/23).

LOGOPED

Radi na prepoznavanju, ublažavanju i otklanjanju jezično govornih teškoća djece. U suradnji s odgojiteljima i roditeljima djeteta utvrđuje specifične potrebe djece s teškoćama i najprimjerenije metode rada za svako pojedino dijete te pridonosi stvaranju uvjeta za uključivanje djeteta u redoviti program vrtića. Suraduje sa zdravstvenim ustanovama i ustanovama socijalne skrbi te drugim čimbenicima u prevenciji razvojnih poremećaja djece. Unapređuje vlastiti rad i cjelokupan proces uključivanja djece s teškoćama u zajednicu te javno prezentira rezultate.

Stručni suradnik logoped poslove obavlja temeljem ugovora o rad na neodređeno nepuno radno vrijeme.

ZDRAVSTVENA VODITELJICA

Posao zdravstvene voditeljice provodi viša medicinska sestra koja radi na osiguravanju i unapređenju zaštite zdravlja djece i u timu sa stručnim suradnicima, ravnateljem, odgojiteljima, roditeljima i ostalim čimbenicima sudjeluje u ostvarivanju tih zadataka.

Viša medicinska sestra poslove neposrednoga zdravstveno-odgojnog rada s djecom, odgojiteljima i ostalim radnicima u Dječjem vrtiću Svetog Vinka, obavlja temeljem ugovora o dodatnom radu sukladno članka 18.a i b Zakona o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22 i 64/23).

2.3.4. OSTALI DJELATNICI

Vrtić sukladno potrebama ima zaposlenike na radnim mjestima pravnih, kadrovskih, administrativnih i računovodstvenih poslova.

Organizacija prehrane djece osigurana je putem dostave hrane tj. putem cateringa, sklapanjem ugovora o isporuci obroka od za to ovlaštene pravne osobe.

3. MATERIJALNI UVJETI

Vrtić raspolaže potrebnom opremom i didaktičkim sredstvima sukladno važećim standardima predškolskog odgoja i obrazovanja za odgovarajuće oblike programa koji se u vrtiću organiziraju.

Prostori dječjeg vrtića osiguravaju poticajnu sredinu za odgoj i obrazovanje predškolske djece od navršene treće godine života do polaska u školu te zadovoljavaju higijensko tehničke uvijete i osnovna ekološka i estetska mjerila. Unutarnji prostori vrtića odgovaraju potrebama djece. Vrtić ima vanjsko igralište koje se koristi tijekom cijele godine.

Prostor je uređen na način da ima funkciju „trećeg odgajatelja“: mobilni namještaj koji omogućuje jednostavnu organizaciju centara i aktivnosti, daje djeci osjećaj slobode i mogućnost odabira, potiče znatiželju i kreativnost te potiče razvoj kognitivnih sposobnosti i učenja upravo zbog multifunkcionalnosti.

3.1. PROSTOR VRTIĆA ZA ODGOJNE SKUPINE

Unutarnji prostor vrtića

Unutarnji prostor vrtića obuhvaća: sobe dnevnog boravka, garderobe, predprostori i sanitarni čvorovi, sobe stručnog suradnika **ukupne površine 355,00 m².**

- Boravak 1	66 m ²
- Boravak 2	60 m ²
- Boravak 3	55 m ²
- Ostali prostor	169 m ²

Svi prostori u kojima borave djeca i radnici vrtića zadovoljavaju sve higijensko-tehničke zahtjeve za boravak djece: sve prostorije su suhe i prozirne s dovoljno dnevnog svjetla, a po potrebi s primjerenom umjetnom rasvjetom. Prostori imaju mogućnost prirodnog prozračivanja, a podovi prostorija u kojima borave djeca su sigurni i lako se čiste i dezinficiraju.

Slijedeći zahtjeve suvremene predškolske pedagogije cjelokupni prostor u kojem borave djeca opremljen je mobilnim namještajem koji omogućava lako kreiranje centara aktivnosti i po potrebi brzu i učinkovitu promjenu organizacije prostora. Prostorno okruženje strukturirano je tako da omogućava zajedničku igru i aktivnost djece u većim ili manjim grupama, u paru te

individualnu igru i aktivnosti (osamljivanje djeteta). U prostorima gdje borave djeca osigurani su raznovrsni centri aktivnosti formirani na način da djetetu osiguravaju sigurnost, prepoznatljivost, dostupnost te zadovoljenje potreba. Namještaj je prilagođen djeci tako da zadovoljava njihovu potrebu za sigurnošću, ali i samostalnošću.

Prostor kao „treći odgajatelj” organiziran je i opremljen tako da djeci osigurava zadovoljavanje osnovnih psiholoških potreba: osjećaja slobode, privrženosti, mogućnost ugodnih i zabavnih kontakata s djecom i odraslima, mogućnost slobodnog isprobavanja, istraživanja, otkrivanja, eksperimentiranje te proširivanje spoznaja. Funkcionalnost prostora se kontinuirano procjenjuje kako bi se osigurala njegova pedagoška osmišljenost.

Vanjski prostor vrtića

Vanjski prostor vrtića obuhvaća: Dječje igralište, zelene i popločene površine, prirodni hlad, pješčanik, oprema za aktivnosti, multifunkcionalne sprave, didaktički materijali **ukupne površine 682,00 m²**

Vanjski prostor (igrališta) je ograđen i siguran za djecu. Igralište sadržava zelenu površinu, osunčane i hladovite prostore za igru, a opremljena su adekvatnim spravama za poticanje motoričkog razvoja djeteta.

3.2. OPĆA I DIDAKTIČKA OPREMA

U odgojno-obrazovnom radu koriste se osnovna oprema, didaktička sredstva i ostali materijali koji osiguravaju provedbu Programom utvrđenih zadaća. Oprema podrazumijeva namještaj utvrđen standardima, didaktička sredstva, audio-vizualna i druga tehnička pomagala, sredstva i materijale za istraživanje i izražavanje, za poticanje stvaralaštva te sredstva i materijale za djelatnosti kroz koje će dijete usvojiti specifične vještine i navike.

Pri nabavi sredstava i didaktičkog materijala vodimo se sljedećim kriterijima:

- zadovoljavanje sigurnosnih i zaštitnih uvjeta,
- zadovoljavanje pedagoških kriterija,
- zadovoljavanje visokih estetskih kriterija,
- funkcionalnost materijala.

U odgojno-obrazovnim skupinama organizirani su stalni i povremeni centri dječjih aktivnosti. Izbor i organizacija Centara aktivnosti polaze od holističkog razvojnog pristupa, a u obzir se uzima potreba za osiguravanjem djetetove autonomije i za intenzivnijim proučavanjem neke aktualne teme (projekta skupine).

Svi centri su opremljeni temeljnom opremom koja se nadopunjava i obogaćuje kreativnim radom odgojitelja i u suradnji s roditeljima.

Najzastupljeniji stalni centri su:

- obiteljski centar,
- centar građenja i konstruiranja,
- centar stolnih i didaktičkih igara,
- centar početnog čitanja i pisanja,
- centar likovnih aktivnosti,
- centar glazbenih aktivnosti,
- centar istraživačko-spoznajnih aktivnosti,
- centar dramsko-scenskih igara,
- vjerski centar.

Povremeni centri organiziraju se prema trenutnim interesima djece (centar liječnika, ljekarne, trgovine, tržnice, frizera i sl.). Bogatstvo didaktičkog okruženja i materijalni uvjeti u kojima se ostvaruje odgojno-obrazovni rad moraju zadovoljiti raznovrsne mogućnosti djetetova istraživanja, učenja, izražavanja i stvaranja.

4. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

Odgojnoj obrazovni rad temelji se na vrijednostima Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje:

- znanje,
- humanizam i tolerancija,
- identitet (osobni, kulturni, nacionalni),
- odgovornost,
- autonomija,
- kreativnost.

Vodeći se vrijednostima Nacionalnog kurikulumu i gledajući dijete kao cjelovito biće, njegov razvoj promatramo kao niz međusobno povezanih pojava koje uključuju njegov tjelesni, spoznajni, emocionalni, socijalni, moralni i duhovni razvoj. Polazeći od antropoloških i psiholoških osobina čovjeka dolazimo do saznanja da su podjednako važne sve njegove razine. I svaka od njih svojom promjenom utječe na drugu. Predškolsko doba je vrijeme otkrivanja, stvaranja i afirmiranja djetetove sposobnosti.

4.1. PODRUČJA RAZVOJA DJETETA

U nastavku donosimo pregled osnovnih područja razvoja vrtićkog uzrasta djece i njihove glavne odrednice.

Psihomotorni razvoj

Psihomotorni razvoj djeteta predstavlja temeljnu odrednicu za praćenje djetetova napretka. Nužno je zadaće planirati i ostvarivati sukladno individualnim mogućnostima i potrebama djeteta.

- Poticanje razvoja motoričkih sposobnosti djeteta putem prirodnih oblika kretanja, uz progresivno sve veću kompleksnost istih,
- Usvajati zdrave životne navike,
- Stimulirati rani senzorni razvoj djeteta kroz poticanje svih osjetila i razvijanje senzorne integracije,
- Poticati grubu motoriku, finu motoriku i grafomotoriku,

- Poticati okulomotornu koordinaciju kroz različite aktivnosti,
- Razvijati ravnotežu i sposobnost orijentacije u prostoru i papiru,
- Razvijati vizualno spacijalne sposobnosti,
- Poticati razvoj lokomotornog sustava,
- Zadovoljiti potrebu za kretanjem i poticati razvoj različitih sportskih vještina.

Spoznajni razvoj

Djetetov mozak je u fazi istraživanja i dobi kada reagira znatijeljom o svijetu oko sebe. Stoga je važno kroz podražajno i materijalno obogaćivanje raditi na razvoju različitih interesa. Nužno je da odgojitelj prati spoznajni razvoj djeteta i u skladu s time planira aktivnosti i poticaje.

- Poticati usmjeravanje i održavanje pažnje na aktivnosti u skladu s kronološkom dobi i mogućnostima djeteta,
- Razvijati deklarativno i proceduralno pamćenje te poticati razvoj slušne pažnje,
- Razvijati izvršne funkcije kroz poticanje planiranja, jednostavnih vještina za rješavanje problema, poticanje kritičkog mišljenja, pronalaženje uzročno posljedičnih veza,
- Razvijanje i poticanje kreativnosti i divergentnog mišljenja,
- Poticati razvoj pojma količine, broja i logičke analize,
- Poticati razvoj metakognitivnih sposobnosti.

Poticanje spoznajnog razvoja – općenito

Aspekti spoznajnog razvoja	Odgojno-obrazovna očekivanja za dijete u dobi od 3 godine do polaska u osnovnu školu
Opazanje i percepcija	<ul style="list-style-type: none"> - opaža i istražuje svijet oko sebe svim senzornim modalitetima: dodirrom, propriocepcijom, vestibularnim osjetilom, sluhom, vidom, okusom i njuhom
Pažnja	<ul style="list-style-type: none"> - namjerno usmjerava pažnju na događaje i pojave koje su od njegova interesa - voljno usmjerava pažnju i usredotočuje se na određeni sadržaj u trajanju od 10 do 15 min. - koncentrira se na zadatak - dovršava započetu aktivnost - namjerno prenosi pažnju s jednog zadatka na drugi

	<ul style="list-style-type: none"> - prati različita događanja oko sebe – usklađuje centralnu i perifernu pažnju
Pamćenje	<ul style="list-style-type: none"> - slušno pamti i ponavlja duže pjesmice i priče - pamti niz brojeva - vizualno pamti i reproducira detalje vizualnih podražaja kao primjericice odjeću, crtež... - namjerno pamti primjericice domaću zadaću - slijedi višestruke naloge date njemu osobno, date cijeloj grupi
Rješavanje problema	<ul style="list-style-type: none"> - uočava istaknuto svojstvo predmeta - klasificira predmete prema jednom/dva svojstva - uočava funkciju predmeta - izdvaja ono što ne pripada skupu - sastavlja sliku u cjelinu (sliku od tri i više dijelova) - razumije pojam para i što čemu pripada - povezuje pojmove po bitnom svojstvu, definira viši rodni pojam - uočava uzročno posljedične veze (oblak-kiša), otkriva zakonitosti i principe rada
Stjecanje pojmova i odnosa među njima	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje, imenuje i pridružuje boje (žuta, crvena, plava, zelena; ostale boje; nijanse boja, svjetlo, tamno) - prepoznaje, imenuje i pridružuje isti geometrijski lik (krug, kvadrat, trokut, pravokutnik, romb) - prepoznaje predmete geometrijskih likova i neposredne okoline (u obliku kruga, trokuta, kvadrata...) - prepoznaje i imenuje geometrijska tijela (kuglu, valjak, kocku, kvadar, stožac) - prepoznaje i koristi pojmove za označavanje vremena (sada-prije-poslije- za vrijeme; jutro-podne-navečer; jučer-danas-sutra; dane u tjednu i njihov slijed; godišnja doba) - pokazuje interes za kalendar i sat - pokazuje interes za mjerenje težine, duljine, visine - pokazuje interes za prošlost i budućnost - razumije i koristi pojmove prostornih odnosa/udaljenosti (ispod, u, na, gore, dolje, ispred, iza, naprijed, natrag, oko, pored, između, bliže, dalje, lijevo, desno, na sebi) - uspješno se orijentira i kreće prostorima dječjeg vrtića - razumije pojmove suprotnosti i može ih pronaći (primjericice toplo-hladno, dan-noć, crno-bijelo, malo-puno...)

Razvoj govora, komunikacija, izražavanja i stvaralaštva

U vrtiću se potiče govor na standardnom hrvatskom jeziku uz poštivanje osobitosti narječja pojedinog kraja. Radi se na usvajanju komunikacijskih obrazaca koji potiču izražavanje emocija, vlastitih stanja i uvažavanje svih dionika komunikacijskog procesa. Važno je prepoznati dijete s teškoćama jezično-govornog razvoja i pravovremeno ga uputiti na rad sa stručnjakom.

- Jačati jezično razumijevanje,
- Usvajanje naloga koji su povezani s dnevnom rutinom,
- Poticanje prepričavanja različitih životnih situacija, pročitanih priča, filmova,
- Korištenje slika, simbola i metafora u bogaćenju dječjeg rječnika i spoznajnog razvoja,
- Poticanje na pravilno formiranje glasova, riječi i rečenica,
- Razvijanje fonološke analize i sinteze,
- Stimulirati interes za čitanje i upoznavanje različitih područja života,
- Razvijati sposobnosti za različite oblike izražavanja i stvaranja,
- Poticati kontinuirani razvoj ekspresivnih vještina – pokret, ples, likovnost, glazba, scenski izričaj,
- Omogućiti djetetu susretanje s pozitivnim primjerima iz literature, likovnosti i dramske umjetnosti.

Socio-emocionalni razvoj

Emocionalni razvoj djeteta nužno je poticati od rođenja s ciljem razvijanja emocionalne regulacije i samokontrole. Od svih djelatnika vrtića očekuje se poticanje emocionalnog razvoja kroz reflektiranje emocija i ohrabivanje djeteta.

- Razvijati osjećaj sigurnosti, prilagodbe i prihvaćenosti u odgojnoj skupini,
- Poticati razvoj pozitivne slike o sebi,
- Razvijati emocionalnu inteligenciju djeteta (prepoznavanje osnovnih i složenih emocija kod sebe i drugih, izražavanje emocija i njihova regulacija),
- Poticati razvoj empatije i suradnje,
- Razvijati adaptivne vještine i samostalnost,
- Razvijati sposobnosti samoregulacije emocija i ponašanja,
- Poticati nenasilne načine rješavanja sukoba u skupini,
- Razvijati odnos uzajamnog poštivanja i uvažavanja,

- Poticati razvoj strpljenja i samoinicijative,
- Prihvatanje granica,
- Razvijanje osobne odgovornosti – odgovornost za sebe i za odnos, društvene i ekološke odgovornosti.

Za djelatnike je nužno poznavanje psiholoških faza razvoja djeteta kako bi mogli na adekvatan način planirati rad i odgovoriti na djetetove potrebe.

Vrijednosti zadane Nacionalnim kurikulumom ostvarivat će se konkretizacijom različitih sadržaja i aktivnosti. U bogatom poticajnom fizičkom i socijalnom okruženju djeca će dolaziti do novih iskustava putem igara i aktivnosti koje će sama izabirati, a koje će odgojitelji za njih planirati.

4.2. KONKRETIZACIJA SADRŽAJA I AKTIVNOSTI

Sve aktivnosti koje će se provoditi s djecom planirat će se, pratiti i evaluirati kroz dnevne, tjedne, tromjesečne i godišnje planove i izvješća, a provodit će se pomoću različitih metoda ovisno o vrstama aktivnosti i sadržaja koji će se nuditi djetetu. Aktivnosti će se planirati za cijelu skupinu, manju skupinu i pojedino dijete. Sve aktivnosti i sadržaji planirat će se i prilagođavati potrebama i razvojnim mogućnostima djece. Važno je da dijete u dječjem vrtiću ima mogućnost za uspješno uspostavljanje i proširivanje emocionalnih i socijalnih veza, kvalitetnijeg odnosa s odraslima i djecom u neposrednoj poticajnoj okolini. U takvim uvjetima dijete može razvijati različite vrste djelatnosti:

Životno praktične i radne aktivnosti održavanje osobne higijene:

- a) pri pranju ruku – uočavanje prljavih ruku, potreba za zavrtnjem rukava, pranje i brisanje ruku, upotreba sapuna, odlaganje ručnika i dr.,
- b) pranje zubića – pravilno četkanje, ispiranje, pravilno odlaganje pribora, umivanje,
- c) brisanje nosa – uočavanje potreba za brisanjem nosa, ispuhivanje nosa,
- d) pranje lica – pranje uz kontrolu u ogledalu,
- e) svlačenje i oblačenje – suradnja pri oblačenju i svlačenju, otvaranje i zatvaranje patentnog zatvarača, svlačenje hlača npr. prije uporabe wc-a, obuvanje cipela bez vezanja, vješanje kaputa na vješalicu, otkopčavanje i zakopčavanje, pronalaženje

prednje strane odjeće, razlikovanje prednje i stražnje strane odjeće, samostalno oblačenje i svlačenje, vezanje vezica na cipelama, redoslijed svlačenja i oblačenja odjevnih predmeta.

Obuhvaćaju i razvijanje samostalnosti djeteta:

- a) u jelu – pravilno držanje žlice i vilice, stavljanje namaza, uporaba ubrusa, samoposluživanje obroka i napitaka, odlaganje prljavog posuđa, uredno jedenje bez prolijevanja, žvakanje krute hrane, ustrajanje u jelu do kraja obroka bez ustajanja i igre hranom.
- b) u kontroli fizioloških potreba – uspostavljanje ritma vršenja nužde, samostalno odlazanje na wc i dr.,
- c) u obavljanju fizioloških potreba – usvajanje redoslijeda radnji pri uporabi wc-a, spuštanje daske, brisanje guze, puštanje vode, pranje ruku poslije nužde.

Nadalje obuhvaćaju i:

- a) različite kućne poslove – pospremanje, bacanje smeća u predviđeno mjesto, brisanje i održavanje higijene stola i sl.,
- b) njegu biljaka i životinja – zalijevanje, hranjenje, promatranje, uzgoj, briga za rast i razvoj,
- c) izrada različitih predmeta i igračaka – npr. za različita obilježavanja blagdana, važnijih datuma, običaja, rođendana, izrada nakita i sl.

Raznovrsne igre

Sukladno razvoju djeteta i njegova igra postaje složenija, pa je možemo podijeliti na:

- a) funkcionalne igre – igre u kojima sazrijevaju funkcije djeteta-motoričke, osjetilne i perceptivne npr. uvježbavanje hodanja, hvatanja, premještanje predmeta i dr.,
- b) simboličke igre – igre s nezamjenjivom ulogom u razvijanju apstraktnog mišljenja, igre dramatizacije,
- c) konstruktivne igre i igre građenja – stvaralačke igre djeteta koje razvijaju percepciju, finu motoriku, utječu na razvoj mašte i kreativnosti npr. igre kockama,
- d) igre s pravilima – dijete ih zatječe u gotovom obliku, djeluju na kognitivni razvoj npr. različite društvene, jezične, matematičke i druge igre,

- 1) narodne-prenose se predajom npr. zagonetke i sl.,
- 2) pokretne igre-elementarne igre, često su praćene riječima ili pjesmom, razvijaju određene tjelesne sposobnosti,
- 3) didaktičke igre-utječu na spoznajni razvoj, sadrže zadatke, pravila, cilj.

Društvene i društveno zabavne aktivnosti

Obuhvaćaju druženja djece i odraslih, zabave, svečanosti, šetnje, priredbe npr. proslave rođendana, radionice, predstave u vrtiću koje su djeca pripremila i sl.

Umjetničke aktivnosti - promatranje, slušanje i interpretacija umjetničkih tvorevina za djecu – slikovnica, likovnih, književnih, glazbenih, scenskih, filmskih i drugih djela npr. promatranje i prepričavanje slikovnice, priče, slušanje glazbenih priča i sl.

Raznovrsno istraživanje i stvaranje djeteta

- a) pjevanje (pjesmica, brojalica, ritmiziranih riječi),
- b) sviranje rukama (npr. pljeskanje), različitim udaraljka,ma,
- c) crtanje, šaranje, slikanje, modeliranje (olovkom, kredom, temperom, glinom, plastelinom),
- d) građenje i konstruiranje (kocke, kutije, tuljci, različiti neoblikovani i oblikovani materijal),
- e) govorno izražavanje (recitiranje, izmišljanje stihova, priča, različite govorne interpretacije),
- f) scensko izražavanje (različite dramatizacije),
- g) plesanje i dr.

Istraživačko-spoznajne aktivnosti obuhvaćaju:

- a) sposobnosti uočavanja veza i odnosa među stvarima i pojavama: grupiranje prema zadanom kriteriju, klasifikaciju, strukturiranje prostora (gore-dolje, ispod-iznad), strukturiranje vremena, serijacija (nizanje po jednoj osobini), kvantitativne odnose, odnose jednakosti i nejednakost,
- b) sposobnosti spoznavanja vanjskog svijeta: prostora (veličina, dubina), predmeta (udaljenost, oblici), boja, tekstura, mirisi, okusi, dodiri, zvukovi, težina, kretanje (kružno, linijsko), vremena (orijentacija-uzastopnost događanja),

- c) sposobnost uočavanja veza i odnosa među stvarima i pojavama: kauzalnih odnosa, strukturiranje prostora i vremena, kvantitativnih odnosa, prirodnih pojava (godišnja doba, biljni i životinjski svijet), društvena zbivanja (promet, posjete, blagdani, svečanosti), fizikalne pojave (svijetlost, zvuk, voda), stvari (struktura, kvaliteta, funkcija),
- d) sposobnost rješavanja problema: uočavanje problema, stvaranje pretpostavki, jednostavno eksperimentiranje, namjerno učenje i vježbanje postupaka, ponašanja i pravila, traženje rješenja korištenjem različitih sredstava,
- e) promatranje nečega ili nekoga (šetnje, posjete, susreti s ljudima različitih profesija, stvaraocima i dr.).

Specifične aktivnosti s kretanjem:

- a) tjelesno vježbanje, obuhvaća razvoj psihomotornih sposobnosti: ravnoteže, koordinacije, snage, brzine, gipkosti, preciznosti, izdržljivosti u pokretima:
  - 1) kretanja, trčanje, skakanje, preskakivanje, penjanje,
  - 2) baratanja predmetima-hvatanje, bacanje, udaranje, šutiranje, fina motorika,
  - 3) održavanje ravnoteže-savijanje, istežanje, okretanje, njihanje, kotrljanje,
  - 4) složenim vještinama-vožnja bicikla, košarka, nogomet, sanjkanje,

- b) u aktivnostima s kretanjem ističe se povezanost s drugim područjima te svakako treba omogućiti izražavanje:
  - 1) stvaralaštva-izmišljanje načina izvođenja pokreta na djetetov način, nove kombinacije poznatih pokreta, izmišljanje novih pokreta,
  - 2) socio-emocionalnog doživljaja-provjera sposobnosti i jačanje slike o sebi, interakcija djece, društvenost, poštivanje pravila (kontrola),
  - 3) spoznaje-pokret kao sredstvo stjecanja iskustva, psihomotorne sposobnosti, u korelaciji sa stupnjem razvoja,
  - 4) komunikacije-pokret je sredstvo komunikacije (govor tijela, estetsko izražavanje, glazba, ples).

U radu će odgojitelji koristiti različite tehnike i metode kao i bogate podražajne poticaje i suvremene medije. Poticati će aktivnosti koje se oslanjaju na stvaranje, originalnost i kreativnost, naglasak će biti stavljen na proces djetetovog rada uz ohrabrivanje i poticanje te

naglašavanje razvijanja intrinzične motivacije. Kroz bogate poticaje djeca će dobiti mogućnost otkrivanja i razvijanja kompetencija koje su određene Nacionalnim kurikulumom.

4.2.1. TEMELJNE KOMPETENCIJE ZA CJELOŽIVOTNO UČENJE

Temeljne kompetencije za cjeloživotno učenje su:

1. Komunikacija na materinskom jeziku
2. Komunikacija na stranim jezicima
3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju
4. Digitalna kompetencija
5. Učiti kako učiti
6. Socijalna i građanska kompetencija
7. Inicijativnost i poduzetnost
8. Kulturna svijest i izražavanje
9. Motoričke kompetencije

Budući da niti jedna od navedenih kompetencija nije važnija od ostalih, ne bi ih trebalo poticati i razvijati zasebno. Djeci ranog i predškolskog uzrasta potrebno je nuditi takve aktivnosti koje će povezivati sadržaje različitih kompetencijskih područja kako bi djeca razvijala i usvajala znanja, vještine i stavove koji su opće primjenjivi i međusobno integrirani u skladu s dobi djeteta. S obzirom na individualne razvojne razlike djece iste dobi, ishodi odgojno-obrazovnog procesa u dječjem vrtiću definiraju se u odnosu na razvojni status pojedinog djeteta.

1. Komunikacija na materinskom jeziku

Komunikacija na materinskom jeziku je sposobnost izražavanja i interpretacije razmišljanja, osjećaja i činjenica u usmenom, a kasnije i u pisanom obliku (slušanje, govorenje, čitanje i pisanje) te sposobnost odgovarajuće jezične interakcije u različitim komunikacijskim kontekstima (u obitelji, u odgojno-obrazovnoj ustanovi te u aktivnostima slobodnog vremena).

U ranoj i predškolskoj dobi komunikacija na materinskom jeziku usmjerena je na poticanje djeteta za pravilno usmeno izražavanje i bilježenje vlastitih misli, osjećaja, doživljaja i iskustava u različitim za njega svrhovitim i smislenim aktivnostima. Komunikacija na materinskom jeziku uključuje i razvoj svijesti djeteta o utjecaju jezika na druge i potrebi uporabe jezika na pozitivan i društveno odgovoran način. Ova kompetencija razvija se stvaranjem poticajnog jezičnog okruženja te poticanjem djece na raznolike socijalne interakcije s drugom djecom i odraslima.

Očekivani ishodi učenja (znanja, vještine i stavovi koje će dijete stjecati do polaska u školu) ovog kompetencijskog područja su:

- Dijete posjeduje solidno znanje osnovnog rječnika, funkcionalne gramatike i funkcija jezika. Sposobno je komunicirati u usmenom obliku, razumijevati poruke u raznim situacijama i u različite svrhe. Jasno se i tečno govorno izražava, koristi sve vrste riječi, punu rečenicu, zna pripočiti svoje potrebe, misli i osjećaje. Pripovijeda u logičkom slijedu i teži estetskoj kvaliteti u izražavanju. Posjeduje pozitivan odnos prema materinjem jeziku kao alatu osobnog i kulturnog obogaćivanja,
- Razumije paralingvističke karakteristike komunikacije: kvaliteta glasa, izraz lica, držanje tijela i izražavanje pokretima. Sposobno je započinjati, održavati i okončati razgovor u raznim komunikacijskim situacijama,
- Razlikuje različite vrste književnog teksta (bajke, pjesme, lirska poezija- kazalište, kratke priče) i njihove osnovne karakteristike. Sposobno je pažljivo slušati, zapamtiti i detaljno reproducirati događaj, priču, pjesmu i slično. Posjeduje pozitivan odnos prema književnosti kroz interes za slikovnice i pisani tekst,
- Uočava postojanje i razliku narječja, stranih jezika, govora mladih (sleng) i tehnološke izraze vezane uz uporabu digitalne tehnologije,
- Posjeduje znanja o pisaćem priboru i njegovoj pravilnoj upotrebi. Zna i razumije orijentaciju pisanja na papiru s lijeva na desno i odozgo prema dolje. Razlikuje i imenuje slova abecede te ih je sposobno napisati (preslikati). Pravilno drži olovku te spretno izvodi zadane linije na papiru.

2. Komunikacija na stranim jezicima

Komunikacija na stranim jezicima bazično dijeli glavne vještine s kompetencijom komunikacije na materinskom jeziku. Ova kompetencija temelji se na sposobnosti razumijevanja i izražavanja u usmenom, a kasnije i u pisanom obliku (slušanje, govorenje, čitanje i pisanje). Dijete rane i predškolske dobi strani jezik uči u poticajnom jezičnom okruženju, kroz igru i u ostalim, za njega svrhovitim aktivnostima. Za to je najprimjereniji kontekstualni pristup učenju, koji djetetu omogućuje upoznavanje, razumijevanje i smisleno korištenje stranog jezika u praktičnim situacijama koje su djetetu razumljive u određenom kontekstu te su praćene slikovnim materijalima, gestama i radnjama.

Očekivani ishodi učenja (znanja, vještine i stavovi koje će dijete stjecati do polaska u školu) ovog kompetencijskog područja su:

- Dijete zna da postoje strani jezici, svjesno je prisutnosti različitih jezika u svojoj okolini i pokazuje interes za iste. Pokazuje interes i zanimanje za komunikaciju s vršnjacima i odraslim osobama koje dolaze iz različitih jezičnih sredina. Osjetljivo je i otvoreno (tolerantno) za kulturne razlike.
- Zna nabrojati neke strane jezike i pridružiti ih odgovarajućim narodima i državama. Može se prisjetiti gdje se sve strani jezik upotrebljava (film, TV, slikovnice, putnički promet, turistički vodič, računalne komande i sl.). Razumije značenje nekih riječi, fraza i može objasniti o čemu se radi.
- U stanju je primijeniti elemente stranog jezika u svakodnevnom životu (npr. fraze čestitanja rođendana, blagdana, osnovni pozdravi, fraze kulturnog ophođenja, računalne komande i sl.), može aktivno reproducirati i s razumijevanjem dramatisirati kraće sekvence na stranom jeziku.
- Zna da se jezik dijeli na govoreni i pisani, da se neka pisma razlikuju i da se neki nazivi za riječ drugačije pišu i čitaju.

3. Matematička kompetencija

Matematička pismenost je sposobnost korištenja broja u mentalnom, a kasnije i u pisanom računanju s ciljem primjene u svakodnevnim situacijama. Matematička kompetencija razvija se poticanjem djeteta na razvijanje i primjenu matematičkog mišljenja

u rješavanju problema, u različitim aktivnostima i svakodnevnim situacijama. Kod djece predškolskog uzrasta naglasak je više na procesu i aktivnostima, a manje na samom ishodu, odnosno znanju.

Osnovne kompetencije u prirodoslovlju odnose se na *znanstvene i tehnološke kompetencije*, pri tome se znanstvena pismenost odnosi na sposobnost i spremnost korištenja prethodnih iskustava i znanja kako bi se objasnilo djelovanje svijeta prirode. Kod djece predškolske dobi znanstvena kompetencija razvija se poticanjem na postavljanje pitanja, istraživanje, otkrivanje i zaključivanje o zakonitostima u svijetu prirode te primjenu prirodoslovnoga znanja u svakodnevnom životu. Tehnološka kompetencija odnosi se na razumijevanje i primjenu znanja pomoću kojih se mijenja prirodno okruženje i na razumijevanje promjena uzrokovanih ljudskom djelatnošću.

Ove kompetencije razvijaju se stvaranjem poticajnog matematičkog i prirodoslovnog okruženja, osnaživanjem samoiniciranih i samoorganiziranih aktivnosti djece te osiguravanjem primjerenih poticanja odgojitelja u zoni sljedećeg razvoja djece.

Očekivani ishodi učenja (znanja, vještine i stavovi koje će dijete stjecati do polaska u školu) ovog kompetencijskog područja su:

- Dijete primjenjuje procese uspoređivanja, izjednačavanja i brojanja: uspoređuje i razvrstava predmete prema određenim kriterijima (klasifikacija) i nastavlja niz prema određenom uzorku (serijacija). Mehanički broji do 30, broji unatrag, broji s pridruživanjem do 20 elemenata, razumije brojevni pravac, prepoznaje brojeve od 1 do 10 zbraja i oduzima „za jedan više“ i „za jedan manje“. Osviješteno je da je matematika svuda oko nas i razumije smisao matematike u svakodnevnom životu (trgovina, kino).
- Razumije integrirani pojam broja: može rješavati matematičke zadatke u kojima je pojam broja kao količina (pet jabuka), kao znamenka (5) i kao riječ (pet). Pokazuje želju i interes za rješavanjem različitih matematičkih problema,
- Prepoznaje i imenuje osnovne geometrijske oblike i geometrijska tijela te ih povezuje s predmetima iz neposredne okoline. Sposobno je rješavati jednostavnije geometrijske zadatke.
- Razlikuje prostorne odnose na sebi, u prostoru i na papiru te ih primjereno koristi,
- Zna nabrojati dane u tjednu i u govoru ispravno koristi dijelove dana. Prepoznaje brojke na satu i zna da njima mjerimo vrijeme te ih povezuje s aktivnostima tijekom

dana. Može se orijentirati u vremenu i u govoru koristi izraze *jučer, danas, sutra*. Zna godišnja doba po njihovim karakteristikama.

- Spremno je istraživati i prikazati osobno iskustvo (crtežom, konstrukcijom, modelom), objasniti ga i podučiti drugo dijete kako je došlo do nekog rješenja,
- Primjenjuje matematičko mišljenje u rješavanju problema, u različitim aktivnostima i svakodnevnim situacijama.

4. Digitalna kompetencija

Digitalna kompetencija odnosi se na sigurnu i kritičku upotrebu elektronskih medija u odgojno-obrazovnoj ustanovi i tijekom slobodnog vremena. Ova kompetencija povezana je s logičkim i kritičkim mišljenjem, vještinom upravljanja informacijama i razvijenim komunikacijskim vještinama. Također je i važan resurs učenja djeteta, alat dokumentiranja odgojno-obrazovnih aktivnosti i pomoć u osposobljavanju djeteta za samovrednovanje vlastitih aktivnosti i procesa učenja. Ova kompetencija razvija se stvaranjem okruženja u kojem je i djeci omogućeno korištenje računala (nije neophodno da se u svakoj skupini nalazi računalo, no važno je da djeca imaju stvarnu priliku koristiti ga). Kompjuterski sadržaji koji se koriste u radu s predškolskim djetetom trebaju nuditi poticaje za istraživanje, rješavanje problema i izražavanje kreativnosti.

Očekivani ishodi učenja (znanja, vještine i stavovi koje će dijete stjecati do polaska u školu) ovog kompetencijskog područja su:

- Dijete posjeduje osnovna znanja o načinu korištenja informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT-a) u svakodnevnom životu. Samostalno i uz pomoć odraslog koristi IKT u svrhu igre, učenja i komunikacije.
- Pokazuje interes za korištenjem i istraživanjem primjene IKT-a u svakodnevnom životu. Istražuje načine korištenja IKT-a u području kreativnog izražavanja.
- Pri korištenju različitih sredstava IKT-a surađuje s vršnjacima i zajednički rješava probleme. Razvija kritičko mišljenje o vrijednosti informacija koje su mu dostupne te načinima njihova korištenja.
- Pokazuje interes za komunikaciju i sudjelovanje u društvenim mrežama putem Interneta. Svjesno je potencijalnih rizika pri korištenju IKT-a pa se u slučaju pitanja i nepoznanica obraća odraslima.

5. Učiti kako učiti

Kompetencija „Učiti kako učiti“- obuhvaća sposobnost organiziranja i reguliranja vlastitog učenja (individualnog i grupnog), umijeće učinkovitog upravljanja vlastitim vremenom, sposobnost rješavanja problema, usvajanja, obrade, vrednovanja i asimiliranja novog znanja te primjene novih znanja i vještina u različitim kontekstima. U svojoj osnovi ova kompetencija znatno pridonosi cjelovitom razvoju djeteta. Razvija se osposobljavanjem djeteta za osvještavanje procesa vlastitog učenja te uključivanjem djeteta u planiranje i organiziranje tog procesa. Ona zahtijeva preusmjerenje pozornosti odgojitelja sa sadržaja poučavanja na procese učenja djeteta te poticanje djeteta na stvaranje strategija vlastitog učenja. Ova se kompetencija razvija osnaživanjem metakognitivnih sposobnosti djece i poticanjem njihove motivacije i samoregulirajućeg učenja.

Očekivani ishodi učenja (znanja, vještine i stavovi koje će dijete stjecati do polaska u školu) ovog kompetencijskog područja su:

- Dijete razumije vrijednost znanja u svakodnevnom životu te važnost stjecanja novih znanja kao sastavnog dijela nastavka obrazovanja. Svjesno je utjecaja znanja na život pojedinca, društva i okoline i u skladu s time djeluje.
- Pokazuje želju i interes za upoznavanje stvari i pojava u okruženju i pozitivno reagira na vanjske poticaje.
- Pokazuje ustrajnost, usredotočenost i fokusiranost u rješavanju problema,
- Posjeduje saznanja o utjecaju individualnog (osobnog) i grupnog (suradničkog) rada na proširivanje znanja. Razumije vrijednost izmjene iskustava među ljudima. Spremno je surađivati, dogovarati se i pregovarati te u suradnji s drugima stvarati vlastita znanja i iskustva.
Cijeni napor, rad i nastojanja drugih u zajedničkom pronalaženju rješenja problema.
- Zna da se u učenju može pozvati na prethodno stečena znanja i iskustva. Sposobno je artikulirati vlastite misli, stavove, prethodna znanja i iskustva koja je već usvojilo o određenoj temi. Sposobno je transformirati nova znanja i iskustva u aktivnosti svakodnevnog življenja tj. primijeniti ih u različitim kontekstima u kojima se nalazi.
- Sposobno je inicirati i organizirati vlastitu aktivnost i pri tome koristili različite tehnike aktivnog učenja. Zna gdje i kako može tražiti znanje i informacije: u klasičnim izvorima, digitalnim izvorima te putem medija te ih je spremno koristiti kako bi usvojilo željena znanja i informacije. Razumije vrijednost aktivnog stjecanja znanja u traženju odgovora i rješavanju problema (postavljanjem pitanja,

- sudjelovanjem u različitim situacijama i aktivnostima, eksperimentiranjem, osjetilnim istraživanjem...).
- Sposobno je koristiti više misaone procese (uspoređivati, povezivati, nizati, klasificirati, predviđati, prosuđivati, obrazložiti, zaključivati, zamišljati, stvarati). Sposobno je postavljati hipoteze i predviđati rješenja.
  - Može objasniti svojim riječima kako je došlo do nove spoznaje, zaključka ili rješenja problema. Spremno je podijeliti vlastita iskustva i znanja s drugima.
  - Sposobno je analizirati i vrednovati elemente svog rada. Umije sagledati razloge uspjeha i neuspjeha učinjenog. Spremno je prihvatiti i uspjeh i neuspjeh u svome radu na društveno prihvatljiv način.

6. Socijalna i građanska kompetencija

Socijalna kompetencija predstavlja skup *interpersonalnih i intrapersonalnih kompetencija*. Interpersonalne kompetencije definiraju i oblikuju djetetovu interakciju s njegovom okolinom. Čine je svi oblici ponašanja kojima bi dijete trebalo ovladati kako bi moglo na učinkovit i konstruktivan način sudjelovati u društvenom životu. U predškolskoj dobi važan je i razvoj intrapersonalne kompetencije, tj. učenje o razumijevanju i regulaciji vlastitih emocija.

Pojam građanske kompetencije odnosi se na skup kompetencija koje pojedincu omogućuju sudjelovanje u građanskom životu društva (kreiranje i primjena prava, pravila, odgovornosti, pravde, demokratskog odlučivanja, samozaštite i zaštite drugih, ravnopravnosti, socijalne solidarnosti i sl.).

Socijalna i građanska kompetencija razvijaju se poticanjem djeteta na odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima, međuljudsku i međukulturnu suradnju, uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti, samopoštovanje i poštovanje drugih te osposobljavanje za učinkovito sudjelovanje u razvoju demokratskih odnosa u vrtiću, zajednici i društvu. Ove kompetencije razvijaju se stvaranjem poticajnog socijalnog okruženja, poticanjem djece na iznošenje i argumentiranje svojih stajališta te uključivanjem djece u donošenje odluka koje se odnose na njihovo življenje u vrtiću.

Očekivani ishodi učenja (znanja, vještine i stavovi koje će dijete stjecati do polaska u školu) ovog kompetencijskog područja su:

- Dijete je sposobno za dijalog te primjenjuje različite načine komuniciranja (verbalno i neverbalno: dijalogom, likovnim, glazbenim, scenskim izričajem te pokretom). Pokazuje interes za ljude oko sebe te ostvaruje komunikaciju s njima.
- Poznaje osnovne socijalne fraze, njihovu upotrebu u svakodnevnom životu te ispravno koristi osnovne obrasce kulturnog međuljudskog ophođenja.
- Jasno i slobodno izražava svoje mišljenje, ali uvažava i mišljenje drugog jer zna i razumije da drugi mogu imati drugačije mišljenje.
- Razumije pojam različitosti u kontekstu suživota s drugima. Svjesno je vrijednosti druženja, zajedništva i prijateljstva, kao i usklađivanja vlastitih potreba i želja s potrebama i željama drugih. Uvažava različitosti i iskazuje spremnost da pomogne drugima. Spremno je na dijeljenje, dogovor i suradnju s drugom djecom.
- Razumije značenje mira i shvaća posljedice nasilja. Sposobno je i spremno za konstruktivno rješavanje problema, samostalno ili uz pomoć odrasle osobe. Stvara svoj krug prijatelja s kojima održava kvalitetne odnose i interakciju.
- Uočava prepoznaje i imenuje vlastita i tuđa emocionalna stanja, kao i osobne i tuđe potrebe. Pokazuje osjetljivost za emocionalna stanja drugih (empatija). Spremno je sudjelovati u humanitarnim akcijama: pomaže onima kojima je pomoć potrebna.
- Prepoznaje i jasno izražava svoje potrebe, zna ih zadovoljiti, a može i odložiti njihovo zadovoljavanje. Razlikuje potrebe od želja.
- Razumije značenje pravila i njihovu važnost za svakodnevni život. Razumije i poštuje društvena pravila kao i pravila ponašanja u specifičnim socijalnim situacijama.
- Poznaje i razumije pravila grupe kojoj pripada i važnost pridržavanja istih. Sudjeluje u donošenju grupnih, zajednički dogovorenih pravila i pridržava ih se. Zna i razumije svoje obveze u obitelji i vrtiću te posljedice njihova nepoštivanja.
- Razumije razliku između pravednih i nepravednih postupaka te zna kako reagirati na nepravedne postupke drugih. Reagira i upozorava na nepoštivanje pravila.
- Razumije razliku između potreba i prava. Razumije pojam prava i može objasniti značenje pojedinih prava. Razumije povezanost prava i odgovornosti. Sposobno je brinuti o sebi i svojim stvarima (osobna odgovornost), odgovorno se ponašati prema drugima osobama, životinjama, biljkama i materijalnom okruženju (društvena odgovornost). Svjesno je svojih prava, ali i prava drugih.

- Uočava ugrožavanje vlastitih prava i interesa te tražiti zaštitu i posredovanje u slučaju njihove ugroženosti. Ponaša se asertivno - zastupa sebe i svoja prava bez povrede prava drugih.
- Razumije, provodi i prihvaća osnovne principe demokratskog odlučivanja i sudjelovanja u njemu (daje ideje, predlaže rješenja, glasuje o odlukama važnima skupinu).
- Zna donositi odluke (izbore) i prihvaća posljedice svojih izbora: prihvaća pohvalu za stvari koje je dobro napravilo, preuzima odgovornost za pogreške. Spremno je odgovorno i na društveno prihvatljiv način prihvatiti i uspjeh i neuspjeh u svome radu.
- Razumije i prepoznaje potencijalne opasnosti u okolini (opasne situacije, osobe, predmeti, mjesta i opasnim vlastitim postupcima u odnosu na sebe i druge). Ponaša se odgovorno u potencijalno opasnim situacijama (na nepoznatim mjestima, s nepoznatim ljudima i predmetima). Može se oduprijeti nagovaranjima vršnjaka da učini nešto neprimjereno, reagira na neprimjerena i rizična ponašanja drugih (upozorava odrasle).
- Poznaje osnovna prometna pravila i u prometu se ponaša odgovorno i prema dogovorenim pravilima. Razumije važnosti i funkcioniranje hitnih službi i zna navesti važne telefonske brojeve (roditelja, službi zaštite i spašavanja)
- Razumije važnost očuvanja okoliša i racionalnog korištenja prirodnih resursa. Ponaša se odgovorno prema prirodnim i materijalnim dobrima. Reagira na neprimjerna ponašanja prema okolišu, životnom i radnom okruženju.

7. Inicijativnost i poduzetnost

Inicijativnost i poduzetnost podrazumijevaju produkciju različitih ideja i inicijativa te njihovo pretvaranje u djelo. Za to je potrebno kreativno mišljenje, snažna motivacija, radne navike, organizacijske sposobnosti i vještine timskog rada.

U programu ranog i predškolskog odgoja inicijativnost i poduzetnost odnose se na sposobnost iznošenja i ostvarivanja vlastitih ideja u različitim aktivnostima i projektima. One uključuje stvaralaštvo, inovativnost i spremnost djeteta na preuzimanje rizika. Ove kompetencije čine temelj stjecanja različitih znanja, vještina i sposobnosti djeteta te razvoj njegova samopouzdanja i samopoštovanja. Inicijativnost i poduzetnost razvijaju se

poticanjem samoiniciranih i samoorganiziranih aktivnosti djece te osiguravanjem primjerene potpore djetetu da svoje ideje i zamisli propituje, isprobava i samo evaluiira.

Očekivani ishodi učenja (znanja, vještine i stavovi koje će dijete stjecati do polaska u školu) ovog kompetencijskog područja su:

- Dijete razumije vrijednost rada u svakodnevnom životu. Posjeduje osnovna znanja o zanimanjima (tko što i kako radi) i procesu proizvodnje (kako nastaju važne stvari).
- Sposobno je dulje vrijeme usredotočeno rješavati neki složeniji zadatak. Pokazuje želju i interes za novo i drugačije, za istraživanje i stvaranje te rješavanje problema. Pokazuje ustrajnost u realizaciji vlastite ideje ili rješavanju nekog problema.
- Razumije individualnog (osobnog) i grupnog (suradničkog) rada na proširivanje znanja. Cijeni i poštuje tuđi rad. Razumije vrijednost grupnog rada u pronalaženju, stjecanju i provjeravanju znanja.
- Sposobno je dogovarati se i surađivati s drugima. Sposobno je sudjelovati u organizaciji zajedničke igre ili aktivnosti radi postizanje cilja. Spremno je podijeliti vlastite ideje i zamisli u igri, ali i prihvatiti tuđe. S djecom uspostavlja odnos bez potkupljivanja i ucjenjivanja radi ostvarenja osobnih želja i potreba.

8. Kulturna svijest i izražavanje

Kulturna svijest podrazumijeva osviještenost o vlastitom identitetu i nacionalnoj kulturi (prirodne osobitosti, narodni običaji, povijest, znanost, umjetnost, jezik) te interkulturnu osjetljivost, osviještenost i ponašanje (uvažavanje različitosti, poštivanje kulturnog identiteta drugih i miran suživot s drugima i drugačijima).

Kulturno istraživanje podrazumijeva komunikaciju putem različitih oblika umjetnosti u smislu umjetničkog izražavanja i stvaranja te doživljavanja umjetničkih djela.

Kulturna svijest i izražavanje razvijaju se osvještavanjem djeteta o lokalnoj, nacionalnoj, europskoj i svjetskoj kulturnoj baštini i raznolikosti te njihovu mjestu u svijetu. Razvijaju se i poticanjem stvaralačkog izražavanja vlastitih ideja, iskustava i emocija djeteta u nizu umjetničkih područja (koja uključuju glazbu, ples, kazališnu, književnu i vizualnu umjetnost), kao i razvijanjem svijest djeteta o važnosti estetskih čimbenika u vrtićkim aktivnostima i svakidašnjem životu. Za razvoj ove kompetencije potrebno je u vrtiću osigurati okruženje koje zadovoljava visoke estetske standarde i u kojemu se djeca potiču

na različite oblike stvaralačke prerade svojih doživljaja i iskustava, u nizu umjetničkih područja i izražajnih medija.

Očekivani ishodi učenja (znanja, vještine i stavovi koje će dijete stjecati do polaska u školu) ovog kompetencijskog područja su:

- Dijete posjeduje osnovna znanja o sebi i svojoj obitelji, o svojem vrtiću, gradu u kojem živi, domovini (prirodni, kulturno-povijesni, jezični identitet i simboli). Bez straha i srama može predstaviti sebe i svoju obitelj. Pokazuje interes za zbivanja u obitelji i široj društvenoj zajednici. Prihvaća i voli sebe sa svim svojim obilježjima.
- Ponosno je na pripadnost svojoj skupini. Rado sudjeluje u različitim kulturnim i sportskim događanjima zajedno s djecom svoje skupine/vrtića.
- Svjesno je svojih sposobnosti i potencijala (što sve zna, hoće i može). Sposobno je planirati i organizirati aktivnosti i procjenjivati vlastita postignuća. Spremno je preuzeti inicijativu u aktivnostima i odgovornost za vlastiti doprinos u aktivnostima.
- Razumije važnost i ima razvijene osnovne navike održavanja osobne higijene, zdrave prehrane te svakodnevnog kretanja i vježbanja za očuvanje zdravlja. Neovisno je o odraslima u vođenju brige o svojim stvarima.
- Razumije i uvažava različitosti među djecom. Poštuje integritet i privatnost druge djece. Prihvaća djecu koja se razlikuju po spolu, dobi, fizičkom izgledu, jeziku i sposobnostima. Pokazuje interes za prirodne i kulturne osobitosti, život ljudi, jezike i običaje drugih naroda i zemalja.
- Razlikuje kulturno i odgovorno ponašanje od onog suprotnog. Osviješteno je o važnosti odgovornog i kulturnog ophođenja u različitim životnim situacijama. Ima razvijene navike kulturnog ophođenja: koristi socijalne fraze u komunikaciji s djecom i odraslima, pridržava se pravila ponašanja u igri, svakodnevnim životnim situacijama, na javnom mjestu, u kulturnim institucijama i sl. Svjesno je granica prihvatljivog ponašanja i posljedica neprihvatljivog ponašanja.
- Uočava i razumije osnovne elemente književnog, likovnog, glazbenog, filmskog, scenskog, plesnog izražavanja i stvaranja. Sposobno je zapamtiti i reproducirati kratke priče, recitacije i pjesmice, plesne pokrete te koristiti osnovne likovne tehnike i materijale.
- Spontano iskazuje svoje misli, ideje i osjećaje kroz različite oblike kreativnog izražavanja govorom, glazbom, pokretom i likovnim materijalima. Pokazuje interes za različite vidove umjetnosti i uživanje u umjetničkim djelima.

9. Motoričke kompetencije

Motoričke kompetencije zbog njihovih specifičnosti i velike važnosti za cjelokupni razvoj djeteta ne možemo uvrstiti niti u jednu od navedenih temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje već ih je potrebno posebno razraditi.

Motoričke kompetencije možemo definirati kao usvojena osnovna biotička motorička i kineziološka znanja i vještine potrebne za lakše uključivanje u svakodnevni život. Također podrazumijevaju i razvijene pozitivne stavove prema vlastitom tijelu, njegovim sposobnostima te mogućnostima razvijanja, kao i prema navici svakodnevnog vježbanja radi očuvanja osobne kondicije i zdravlja vlastitog organizma.

Očekivani ishodi učenja (manja, vještine i stavovi koje će dijete stjecati do polaska u školu) ovog kompetencijskog područja su;

- Dijete posjeduje usvojena temeljna znanja o osnovnim prirodnim oblicima kretanja, osobito onima koja su neophodna u svakodnevnom životu.
- Samostalno i sigurno izvodi osnovne prirodne načine kretanja za savladavanje prostora, prepreka, otpora, baratanja predmetima (puzanje, hodanje, trčanje na različitim vrstama podloga, provlačenje, penjanje, silaženje, skakanje, preskakanje, dizanje, nošenje, potiskivanje, vučenje, bacanje, hvatanje, ciljanje, gađanje...).
- Sposobno je izvoditi složene motoričke vještine (hodanje po gredi, samostalno ljuljanje, preskakivanje vijače, izvođenje koluta naprijed/nazad/po uzdužnoj osi, vođenje lopte, vožnja bicikla, vožnja sanjki, plivanje, skijanje, plesanje...).
- Aktivno sudjeluje u motoričkim aktivnostima i izražava osjećaj sigurnosti, zadovoljstva i uspjeha.
- U izvođenju motoričkih radnji pokazuje dobi svojstvenu razvijenost koordinacije, ravnoteže, preciznosti, snage, izdržljivosti, fleksibilnosti i brzine.
- Izvodi precizne pokrete rukama, šakama, prstima. Ima pravilan hvat olovke, sigurno povlači vodoravne, okomite i kose linije, spaja crtom točke. Spretno barata škarama i ostalim priborom za pisanje, crtanje i slikanje.

4.3. PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA

Za praćenje napretka i analizu odgojno obrazovnog procesa koristit će se sustavno promatranje, bilježenje, protokoli, audio i video snimanje, skale procjene, intervjui, ankete, fotodokumentacija.

Za kvalitetno provođenje programa nužno je planirati poticanje i praćenje razvoj djeteta kroz timski rad i zajedničko donošenje odluka.

Pedagoška dokumentacija o programu planira se prema *Pravilniku o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću* (NN 83/01):

Pedagoška dokumentacija i evidencija o djeci predškolske dobi sadrži:

- **Matična knjiga** djece vodi se za svu djecu u dječjem vrtiću i sadrži: podatke o nazivu dječjeg vrtića (naziv i sjedište dječjeg vrtića), redni broj knjige i pedagošku godinu, naznaku i podatak o matičnim brojevima i razdoblju koje knjiga obuhvaća te ime, prezime i potpis ravnatelja u vrijeme početka i završetka vođenja knjige; podatke o djetetu (ime i prezime djeteta, dan, mjesec, godina i mjesto rođenja, ime i prezime roditelja ili skrbnika i njihovu adresu te telefon stana i mjesta rada).
- **Knjiga pedagoške dokumentacije odgojne skupine** vodi se za svaku odgojnu skupinu u dječjem vrtiću i sadrži: orijentacijski plan i program odgojno-obrazovnog rada i njegovo vrednovanje (u pravilu tromjesečno); tjedni plan i program odgoj obrazovnog rada; dnevnik odgojno-obrazovnog rada; zajedničke aktivnosti djece i odraslih.
- **Imenik djece** sadrži: podatke o nazivu dječjeg vrtića i odgojnoj skupini, pedagoškoj godini te potpise odgojitelja i ravnatelja; podatke o djetetu (ime i prezime djeteta, nadnevak i mjesto rođenja, adresa stanovanja i broj telefona roditelja ili skrbnika, broj osigurane osobe, osnova osiguranja i broj zdravstvenog kartona, procijepljenost i kronična oboljenja, vrijeme i razlozi izostanka).
- **Ljetopis** dječjeg vrtića uvezuje se u tvrdi uvez, a na prednjoj strani korica utisnut je grb Republike Hrvatske i riječi „Ljetopis“.
- **Godišnji plan i program odgojno-obrazovnog rada** treba biti povezan u cjelinu. Na naslovnoj stranici otisnute su riječi: „Godišnji plan i program odgojno-obrazovnog rada“ i podaci o nazivu dječjeg vrtića, pedagoškoj godini i ravnatelju.

- *Godišnje izvješće o ostvarivanju plana i programa rada* donosi se na obrascu propisanom ovim pravilnikom do 31. kolovoza tekuće godine za svaku pedagošku godinu uz prethodnu raspravu i zaključke odgojiteljskog vijeća.
- *Program stručnog usavršavanja* obvezno vode odgojitelji, pedagog, psiholog, defektolog/rehabilitator i medicinska sestra u dječjem vrtiću. Dosje djeteta s posebnim potrebama Dosje djeteta vodi se obvezno za svako dijete koje ima posebnu potrebu (djeca s teškoćama u razvoju i darovita djeca). Dosje vode odgojitelji te pedagozi, psiholozi, defektolozi i medicinske sestre. Obrazac je rađen na formatu A3.
- *Knjiga zapisnika* vodi se za sastanke odgojiteljskih vijeća, internih stručnih aktiva i radnih dogovora te stručnog tima dječjeg vrtića. Za svaku vrstu sastanka vodi se posebna knjiga na čijoj je unutarnjoj stranici naslovnice napatuk o načinu vođenja zapisnika.
- *Evidencija dnevne prisutnosti djece*
- *Zdravstveni karton djeteta*
- *Individualni dosje djece s posebnim odgojno obrazovnim potrebama*

OSTALI OBLICI DOKUMENTIRANJA ODGOJNO OBRAZOVNOG RADA

- razvojna mapa djeteta koji sadrži individualnu dokumentaciju o djeci, postignuća djece, foto i audio te video zapise, likovne radove, pisane uratke, verbalne izričaje, samorefleksiju djeteta.
- dokumentiranje putem plakata
- dokumentiranje u vidu izložbe likovnog i drugog stvaralaštva djece
- plakati, letci i brošure

4.4. DJECA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Uključivanje djece s teškoćama u razvoju u redovne skupine važan je način učenju i življenja na svim razinama, od djece s teškoćama u razvoju i njihovih obitelji, djece urednog razvoja i njihovih obitelji no i cijelog vrtića i svih zaposlenika. Socijalna integracija djece s teškoćama kao i njihovih vršnjaka urednog razvoja daje mogućnost svoj djeci da uče, igraju se i žive zajedno. Takav način življenja u vrtiću i skupini važan je način razvijanja međusobnog prihvaćanja i empatije te omogućava djeci, ali i svim drugim uključenim osobama, da se razvijaju u osobe koje razumiju, prihvaćaju i poštuju jedni druge.

Ciljevi:

- podizanje kvalitete inkluzivnog okruženja za dijete s teškoćama u razvoju, u skladu s razvojnim obilježjima i interesima svakog pojedinog djeteta,
- osnaživanje odgojitelja, jačanje njihovih postojećih i izgradnja novih vještina i znanja iz područja inkluzije djece s različitim razvojnim teškoćama u skupinu,
- kontinuirana podrška odgojiteljima tijekom pedagoške godine u vidu supervizije i edukacije o specifičnostima različitih teškoća u razvoju te korištenju metoda i postupaka za rad s djecom u inkluzivnom okruženju,
- timska identifikacija djece s teškoćama u razvoju,
- upoznavanje roditelja s razvojnim obilježjima djeteta, individualnim odgojno-obrazovnim ciljevima za svako dijete i savjetodavni rad s roditeljima u svrhu zajedničkog djelovanja prema djetetu,
- podržavanje djetetovog aktivnog sudjelovanja u individualiziranom programu, pronalaženju primjerenih odgojno- obrazovnih postupaka,
- senzibiliziranje djece urednog razvoja za prihvaćanje i uvažavanje različitosti te podučavanje o načinima uspostavljanja interakcije s djetetom s teškoćama u razvoju, u svrhu poticanja njihovih međusobnih interakcija u kojima će sva djeca razvijati socijalne vještine, komunikaciju, samostalnost i ostale funkcionalne vještine,
- stvaranje okoline u kojoj se potiče razumijevanje i fleksibilnost, razumijevanje i poštivanje različitosti i razvijanje suosjećajnosti, ljubaznosti i poštivanja drugih.

Pri uključivanju djece s teškoćama u razvoju vrtić koristi sljedeći protokol:

- **Zaprimanje dokumentacije:** redovita upisna dokumentacija, dodatna liječnička i druga dokumentacija.
- **Utvrđivanje razvojnog status:** dijagnostički postupci od strane pedagoga i logopeda kojima se utvrđuje razvojni status djeteta. Prikupljanje obiteljske anamneze kroz inicijalni razgovor s roditeljima.
- **Sastanak stručnog tima i zdravstvene voditeljice:** objedinjavanje nalaza i donošenje odluke te pisanje nalaza i mišljenja za dijete i određivanje vrste i oblika programa koji vrtić može ponuditi.
- **Razgovor s roditeljima:** informiranje roditelja o razvojnem statusu djeteta, normativnim snagama i slabostima i objašnjavanje mogućnosti uključivanja u program vrtića u skladu s organizacijskim mogućnostima ustanove i djeteta.
- **Opservacijski program:** dogovara se s roditeljima, vremenski je ograničenog trajanja s definiranom satnicom i danima u kojima je dijete uključeno u program. Proces opservacije traje 3 mjeseca.
- **Priprema skupine i roditelja:** djelatnici vrtića rade na senzibiliziranju djece i roditelja na prihvaćanje obitelji s djetetom s teškoćama u razvoju. Radi se na pripremi i adaptaciji materijalnog okruženja.
- **Osvrt na opservacijski program:** donošenje vrtićkog nalaza i mišljenja s preporukom o vremenskoj strukturi, materijalnim i ostalim uvjetima uključivanja djeteta, mogućnosti uključivanja asistenta u redovni program unutar ustanove.
- **Potpisivanje ugovora o preporučenom modelu:** nakon objedinjavanja informacija roditeljima se predlaže adekvatan odgojno-obrazovni program za dijete te se traži tretman u vanjskoj ustanovi ili se potpisuje ugovor s vrtićem.
- **Individualizirani odgojno obrazovni kurikulum za dijete s utvrđenim teškoćama u razvoju:** formira se za dijete s TUR u redovitom programu i obuhvaća oblike i načine poticanja cjelovitog razvoja djeteta te oblike podrške za roditelje.

5. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE

Godišnjim planom i programom vrtića definirana je briga za tjelesni rast i razvoj te zdravlje predškolske djece. Vrtić ima zaposlenu zdravstvenu voditeljicu koja je viša medicinska sestra te radi na unapređivanju i ostvarivanju uvjeta za optimalni zdravstveni razvoj djece. Bavi se pitanjima higijene, pravilne prehrane i zdravstvene zaštite.

Planiranje i praćenje očuvanja zdravlja djeteta, kvalitete prehrane te zadovoljavanje higijenskih uvjeta i sigurnosti provodit će se prema Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i obrazovanju, Programu zdravstvene zaštite, higijene i pravilne prehrane djece u dječjim vrtićima, Godišnjem planu i programu rada Dječjeg vrtića za odgovarajuću pedagošku godinu i Primarnom preventivnom programu unapređenja sigurnosti i zaštite djece i interventnom programu vrtića.

Područje brige o sebi kao i područje zaštite zdravlja integrirani su dio njege i skrbi za tjelesni rast i razvoj djece, a cilj je unaprjeđivanje i očuvanje zdravlja djece, povećavanje efikasnosti suradnje svih sudionika na očuvanju zdravlja djeteta te rad na razvoju zdravstvene kulture i samozaštite.

U skladu s gore navedenim ciljevima zadaće su:

U odnosu na dijete:

- podrška djetetu u usvajanju zdravog načina života - higijena, prehrana, odmor, kretanje, prva pomoć,
- uvažavanje djetetovog bioritma te posebnih potreba i navika u vidu posebne prehrane, primjene medikamentozne terapije, prilagodba tjelesnih aktivnosti kod djece s astmom,
- poticanje razvoja zdravstvene kulture,
- osvješćivanje djeteta o važnosti brige za vlastito zdravlje.

U odnosu na odgojitelje:

- edukacija odgojitelja i drugih djelatnika o pristupima prevencije bolesti i očuvanju zdravlja,
- osposobljavanje odgojitelja za pružanje prve pomoći kao i naputaka za djecu s teškoćama,
- usklađivanje zajedničkog rada u ostvarivanju poslova vezanih uz proces njege, higijene, prehrane, boravka na zraku i odmora djeteta,
- promišljanje razvojno-primjerenih metoda i aktivnosti zdravstvenog odgoja djece.

U odnosu na roditelje:

- edukacija i stručna pomoć roditeljima u zaštiti djetetova zdravlja: savjetodavni rad, roditeljski sastanci sa zdravstvenom temom, individualne konzultacije,
- intenziviranje suradnje na identifikaciji posebnih potreba djeteta, individualnih specifičnosti i navika djeteta,
- promoviranje zdravih stilova života i značaja roditeljskog modela u razvoju zdravstvene kultura djece.

5.1. INICIJALNI RAZGOVOR

Upisom djeteta vrtić obavlja se razgovor stručnih suradnika djeteta i roditelja.

Kroz razgovor je cilj prikupiti što više anamnestičkih podataka o razvoju djeteta unutar obitelji.

Područja koja su obuhvaćena inicijalnim razgovorom:

- Obiteljska anamneza
- Rani razvoj djeteta (temperament, porod i dojenaštvo, ritmovi budnosti i spavanja, preboljene bolesti, rani psihofizički razvoj)
- Prehrambene navike i moguće alergije
- Razvoj jezika i govora
- Razvoj igre
- Socijalne navike
- Emocionalni razvoj

5.2. ORGANIZACIJA NJEGE I SKRBI ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE

5.2.1. SKRB O DNEVNOM RITMU DJETETA

Vrtić prati dnevni ritam djeteta tako da prilagođava vrijeme prehrane, aktivnosti u skupini, boravka na zraku i odmora specifičnim potrebama pojedinog uzrasta djece. Svakodnevno se planiraju aktivnosti na zraku u prijedpodnevnim i poslijepodnevnim periodima. Prate se potrebe djece za snom te ona koja nemaju izraženu potrebu za poslijepodnevnom odmorom imaju mogućnost provođenja vremena u mirnoj igri.

5.2.2. ZDRAVA PREHRANA

Kvalitetna i zdrava prehrana osnovni je preduvjet zdravog razvoja djeteta. Hrana će se dostavljati po načelima HACCP sustava. Jelovnici će biti usklađeni s *Prehrambenim standardima za planiranje prehrane djece u dječjem vrtiću - jelovnici i normativi* (2007.).

Temeljni uvjet dobre prehrane je njezina raznolikost i prilagođenost dobi djeteta. Sastavljajući jelovnik posebnu pozornost treba obratiti na zastupljenost bjelanjčevina, ugljikohidrata, masti, minerala i vitamina. Ovisno o dobi djece obroci se serviraju sukladno normativima i razvojnim karakteristikama.

Jelovnik prati posebne potrebe pojedinog djeteta, osobito ako se radi o alergijama i djeci sa zdravstvenim teškoćama.

5.2.3. BRIGA ZA PSIHOFIZIČKI RAZVOJ DJETETA

Redovito se prati razvojni status djeteta – zdravstveni, psihološki i govorno jezični. Općim i specijalističkim pregledima dobivaju se informacije o psihofizičkom statusu djeteta te se na temelju toga donose daljnje odluke s ciljem poticanja opće dobrobiti i zdravlja djeteta. Radi se na identifikaciji trajnih, prolaznih i potencijalnih posebnih potreba kroz timske obrade. Vrtić djeluje preventivno kroz rad odgojitelja, ali i suradnju s lokalnom zajednicom.

5.2.4. SANITARNO - HIGIJENSKI UVJETI

Prostor u kojem dijete boravi (vanjski i unutarnji) mora zadovoljiti zdravstveno-higijenske uvjete. Unutarnji prostor se redovito prozračuje, pazi se na dovoljnu količinu svjetla i prikladan je za boravak djeteta i igru. Svako dijete ima označene osobne stvari koje koristi unutar vrtića – prostor za spavanje. Redovito se dezinficiraju igračke, higijenski pribor i podovi. Djecu se uči kako ispravno koristiti pribor za jelo, obavljati osobnu higijenu.

Svi djelatnici podliježu zdravstvenom nadzoru – sanitarne knjižice.

Jedan od važnih čimbenika u osiguranju zdravstveno-higijenskih uvjeta jest kontrola kvalitete prehrambenih namirnica, prostora za pripremu hrane te gotovih obroka.

U svim segmentima odgojno – obrazovnog rada primjenjuje se Pravilnik o zaštiti na radu.

5.2.5. KONTROLA I PRAĆENJE ZDRAVLJA DJELATNIKA

Kontrola i praćenje zdravlja djelatnika ostvarivati će se provođenjem sistematskih pregleda djelatnika po potrebi te sudjelovanjem u nabavi sredstava za dezinfekciju, lijekova, sanitetskog materijala.

6. STRUČNO USAVRŠAVANJE ODGOJNIH DJELATNIKA

Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika odvija se prema Zakonom predviđenim oblicima, satnici i planu i programu ustanove, a u smislu cjeloživotnog obrazovanja i učenja.

Posebnosti vezane uz profesionalni razvoj i usavršavanje odgajatelja ovog programa odnose se na posebno timsko organiziranje i rad u malim grupama na zadaćama unaprjeđivanja programa.

Prema Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje naglašava se razvoj profesionalnog identiteta odgojitelja i stručnih suradnika. Stručno usavršavanje ostvaruje se unutar i izvan ustanove. Cilj je omogućiti i poticati trajno stjecanje znanja i razvijanje vještina potrebnih za bolje razumijevanje i praktično provođenje rada.

Odgjitelji provode stručno usavršavanje unutar redovne satnice, na sljedeće načine:

- individualno stručno usavršavanje,
- stručno usavršavanje unutar ustanove (interni stručni aktivni, stručne radionice, supervizija, odgojiteljska vijeća i dr.),
- stručno usavršavanje izvan ustanove koje se provodi u suradnji s AZOO, Ministarstvom odgoja i obrazovanja, Gradskim urednom za obrazovanje, sport i mlade, Povjerenstvom za školski i predškolski odgoj u ustanovama koje vode redovničke zajednice, Ured za katolički odgoj pri biskupiji.

Opće zadaće stručnog usavršavanja su: jačanje stručne kompetencije, senzibilizacija za potrebe i prava djece i njihove primjene u praksi; učenje novih metoda i tehnika rada s djecom, duhovno osnaživanje djelatnika.

Bitne zadaće na unaprjeđivanju obrazovanja i usavršavanja odgojnih djelatnika su:

- podizanje razine znanja odgojitelja, stručnih suradnika i ostalih djelatnika,

- senzibiliziranje za određena područja i probleme u rastu, razvoju i odgoju djeteta,
- povećanje efikasnosti komunikacije i socijalne interakcije na relaciji: odrasli – dijete i odrasli – odrasli,
- jačanje stručne kompetencije odgojitelja za primjenu poznatih i stečenih znanja i tehnika u radu s djecom, sustručnjacima i roditeljima

Individualno stručno usavršavanje provoditi će se prema planiranim temama i interesima odgojitelja, a koji su sukladni sa zadaćama Godišnjeg plana i programa, kroz praćenje odabrane stručne literature i prezentiranjem iste na Odgojiteljskom vijeću.

7. SURADNJA S RODITELJIMA

Roditeljska uloga i aktivna suradnja je nužan preduvjet dobre adaptacije i boravka djeteta u vrtiću. Kroz redovitu komunikaciju, razmjenu informacija, pokazivanje uvažavanja i razumijevanja stvara se partnerski odnos s roditeljima. Cilj je povezati obiteljski i izvanobiteljski odgoj u zajedničkim vrijednostima, koje u našem vrtiću počivaju na katoličkim načelima.

Suradnja s roditeljima ostvaruje se kroz sljedeće oblike i sadržaje:

- a) **Roditeljski sastanci** koji mogu biti informativnog, komunikacijskog i predavačkog tipa, kao i kroz druženje djece i odraslih.
- b) **Radionice za djecu, roditelje i odgojitelje** koje će se organizirati povremeno, posebno u predblagdansko vrijeme, a bit će obilježene ugodnim zajedničkim druženjem i toplom atmosferom.
- c) **Individualni razgovori** koje mogu inicirati roditelji ili odgojitelji i stručni suradnici vrtića, a svrha im je međusobni prijenos informacija o razvoju i napretku djeteta. Osim toga, ovaj oblik suradnje vrlo je konstruktivan u pronalaženju rješenja nekih aktualnih poteškoća.
- d) **Aktivno uključivanje roditelja** u odgojno-obrazovni proces nužno je potrebno u periodu adaptacije i vrlo korisno u realizaciji izleta, predstava, raznih akcija, prikupljanja materijala za aktivnosti i sl. Važno je na vidljivo mjesto stvoriti *kutak za roditelje* na kojem će se prezentirati različiti vidovi izražavanja djece (likovni, govorno-molitveni, foto zapisi), tjedni plan rada skupine, ponuda biblijskih i književno umjetničkih tekstova kao poticaja za duhovnu formaciju, kao i onih sadržaja koji podsjećaju roditelje na značajna društvena i prirodna zbivanja, te njihovo upućivanje na mogućnost iskorištavanja istih u odgojno - obrazovne svrhe.
- e) **Savjetovanje roditelja s odgojiteljima i stručnim suradnicima**
Kada stručni djelatnici procijene da postoji potreba za savjetodavnim razgovorom s roditeljem, a vezano uz pojedini aspekt psihološkog razvoja djeteta, poziva se roditelj na individualno savjetovanje. Pri tome se koriste načela humanističkog pristupa i savjetovanja usmjerenog na osobu, a savjeti su usmjereni na povećanje svjesnosti roditelja o djetetu i njegovom ponašanju ili emocionalnom razvoju te nuđenje potencijalnih savjeta u kontekstu mogućnosti odgoja djeteta.

f) **Suradnja putem pisanih materijala**

Roditeljima se nude brošure i letci na odabrane teme iz područja razvoja djece, ali i događanja u skupini i roditeljske uloge. Kroz edukativne plakate i na mrežnoj stranici vrtića roditelji mogu pratiti aktivnosti kojima se djeca bave.

g) **Zajednička euharistijska slavlja** za veće blagdane i hodočašća

Organiziraju se prema željama i potrebama roditelja, s ciljem zajedničkog slavlja i obilježavanja blagdana.

8. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA

U cilju ostvarivanja kvalitetne organizacije rada i poboljšanja materijalnih uvjeta surađivat ćemo sa: Ministarstvom znanosti i obrazovanja, Agencijom za odgoj i obrazovanje, Zagrebačkom nadbiskupijom, drugim vrtićima, Zavodom za javno zdravstvo, pedijatrijskim ambulantama, zdravstvenim ustanovama i socijalnom službom, vanjskim suradnicima i stručnjacima za pojedina područja i svećenikom (posjete crkvi u vrijeme blagdana). Planiranu suradnju realizirat ćemo tijekom godine prema planu aktivnosti ili specifičnim potrebama. Nositelj programa suradnje je ravnatelj.

S ciljem bogaćenja sadržajnog života djece surađuje se sa:

STRUČNIM INSTITUCIJAMA:

- Ministarstvo znanosti i obrazovanja
- Agencija za odgoj i obrazovanje
- Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade
- Jedinica lokalne i regionalne uprave i samouprave

ODGOJNO OBRAZOVNE USTANOVE, DRUŠTVA I STRUKOVNE UDRUGE:

- Dječji vrtići
- Osnovne škole
- Učiteljski fakultet
- Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet
- Sekcije pedagoga, psihologa, logopeda
- Zagrebački holding

DRŽAVNE I JAVNE USTANOVE:

- Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba
- Dječja bolnica Klaićeva
- Poliklinika SUVAG
- Centar za autizam
- Centar „Vinko Bek“
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo
- Zavod za javno zdravstvo grada Zagreba

- Dom zdravlja
- Hrvatski zavod za socijalni rad
- Policijska postaja
- Mjesni odbor
- Gradska četvrt

KULTURNE I DRUGE USTANOVE:

- Dječja kazališta i samostalni dramski izvođači
- Organizatori sportskih programa (klizanje, skijanje, rolanje)
- Muzeji grda Zagreba
- Knjižnice Grada Zagreba
- Organizatori dječjih izleta

VJERSKE USTANOVE

- Nacionalni katehetski ured
- Nadbiskupijski katehetski ured
- Župni ured

8. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA

U cilju ostvarivanja kvalitetne organizacije rada i poboljšanja materijalnih uvjeta surađivat ćemo sa: Ministarstvom znanosti i obrazovanja, Agencijom za odgoj i obrazovanje, Zagrebačkom nadbiskupijom, drugim vrtićima, Zavodom za javno zdravstvo, pedijatrijskim ambulantom, zdravstvenim ustanovama i socijalnom službom, vanjskim suradnicima i stručnjacima za pojedina područja i svećenikom (posjete crkvi u vrijeme blagdana). Planiranu suradnju realizirat ćemo tijekom godine prema planu aktivnosti ili specifičnim potrebama. Nositelj programa suradnje je ravnatelj.

S ciljem bogaćenja sadržajnog života djece surađuje se sa:

STRUČNIM INSTITUCIJAMA:

- Ministarstvo znanosti i obrazovanja
- Agencija za odgoj i obrazovanje
- Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade
- Jedinica lokalne i regionalne uprave i samouprave

ODGOJNO OBRAZOVNE USTANOVE, DRUŠTVA I STRUKOVNE UDRUGE:

- Dječji vrtići
- Osnovne škole
- Učiteljski fakultet
- Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet
- Sekcije pedagoga, psihologa, logopeda
- Zagrebački holding

DRŽAVNE I JAVNE USTANOVE:

- Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba
- Dječja bolnica Klaićeva
- Poliklinika SUVAG
- Centar za autizam
- Centar „Vinko Bek“
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo
- Zavod za javno zdravstvo grada Zagreba

- Dom zdravlja
- Hrvatski zavod za socijalni rad
- Policijska postaja
- Mjesni odbor
- Gradska četvrt

KULTURNE I DRUGE USTANOVE:

- Dječja kazališta i samostalni dramski izvođači
- Organizatori sportskih programa (klizanje, skijanje, rolanje)
- Muzeji grda Zagreba
- Knjižnice Grada Zagreba
- Organizatori dječjih izleta

VJERSKE USTANOVE

- Nacionalni katehetski ured
- Nadbiskupijski katehetski ured
- Župni ured

9. SIGURNOSNO – ZAŠTITNI I PREVENTIVNI PROGRAMI U DJEČJEM VRTIĆU

Sigurnosne mjera i Protokoli postupanja u rizičnim situacijama u vrtiću donose se radi senzibiliziranja stručnjaka, odgojitelja, roditelja, djece i ostalih u pronalaženju i uspostavljanju sustavnih rješenja kako bi boravak djece u vrtiću bio siguran. Temeljni element boravka djeteta u Dječjem vrtiću je sigurnost i to emocionalna, psihosocijalna, tjelesna i zdravstvena.

Sigurnosno-zaštitnim programom definirane su mjere sigurnosti, obveze i odgovornosti kao i način postupanja u mogućim rizičnim situacijama s ciljem zaštite zdravlja i sigurnosti djece kao i aktivnosti usmjerene na samozaštitu djece i odgojne postupke koji osnažuju potencijale djece.

Definirana je procjena rizika te način vođenja određenih evidencija i dokumentacije.

Prilikom ostvarivanja radnih zadaća svih zaposlenika, temeljno polazište je sigurnost.

Vrtić treba osigurati uvjete u kojima će se svako dijete, ali i odgojitelj koji je za njega odgovoran, osjećati sigurno i zaštićeno. Unaprjeđenje sigurnosti i zaštite djece u vrtiću odnosi se na osvještavanje potrebe pravovremenog i efikasnog reagiranja svih zaposlenika vrtića na situacije koje ugrožavaju sigurnost.

Program mjera sigurnosti verificiran je od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja (KLASA: 601-02/07-03/312, URBROJ: 533-10-07-14)

10. PRAĆENJE I VREDNOVANJE PROGRAMA

Praćenje i vrednovanje je sastavni dio planiranja programa koji ima za cilj kontinuirano povećanje kvalitete provođenja Programa. Program prate i vrednuju odgojitelji zajedno sa svim sudionicima te stručnim suradnicima.

Razrada vrednovanja pojedinih segmenata programa sastavni je dio Kurikuluma vrtića i sadrži načine provjere realizacije odgojno – obrazovnih ishoda.

Praćenje i dokumentiranje rada

Odgojitelji provode vrednovanje kvalitete odgojno-obrazovnog procesa kontinuirano i timski na dnevnoj, tjednoj i tromjesečnoj razini te za cijelu pedagošku godinu, a prema odredbama i posebnim obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću (NN 83/01). Uz navedenu zakonom propisanu stručnu pedagošku dokumentaciju, odgojitelji koriste i ostale instrumente (načine) dokumentiranja i praćenja kvalitete odgojno-obrazovnog procesa: foto i video zapise, dječje radove i izričaje, razvojne mape te različite interne vrtićke obrasce i protokole koje izrađuju članovi stručnog tima.

Stručni suradnici i ravnateljica vrtića neposrednim uvidom u rad prate kvalitetu odgojno-obrazovnog procesa u skupinama, materijalne i organizacijske uvjete rada, suradnju s roditeljima i vanjskim suradnicima. Uvidima u pedagošku dokumentaciju skupina i praćenjem neposrednog rada odgojitelja stvara se temelj valorizacije postojećeg i planiranje budućeg odgojno-obrazovnog procesa. Putem individualnih konzultacija i radom s odgojiteljima u manjim timskim grupama nude se povratne informacije, preporuke i smjernice za poboljšanje stručnog rada odgojitelja te timski planira odgojno-obrazovni rad skupina i vrtića u cjelini.

Samovrednovanje

Godišnje izvješće o radu ustanove, koje ćemo na kraju pedagoške dostaviti nadležnim institucijama, obuhvatit će cjelokupnu analizu rada vrtića u protekloj pedagoškoj godini što uključuje osvrt na ustrojstvo rada, provedene materijalne i organizacijske uvjete rada, provedba njege i skrbi za zdravlje i tjelesni razvoj djece, provedbu odgojno-obrazovnog rada s djecom, prolaznost i ostvarenost stručnog usavršavanja radnika vrtića unutar i izvan ustanove, provedbu suradnje s roditeljima i vanjskim čimbenicima. Nakon provedene analize odredit ćemo smjernice našeg djelovanja za podizanje kvalitete rada u sljedećoj pedagoškoj godini.

Vanjsko vrednovanje

Vrednovanje programa će se odvijati kontinuirano na temelju snimanja, lista praćenja, upitnika, anketa i sl., a provodit će ga:

- Odgojitelji,
- Članovi stručnog tima,
- Roditelji,
- Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta,
- Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade,
- Suradnici iz vanjskih stručnih ustanova.

Tijekom realizacije programa vodi se:

- obavezna stručna i pedagoška dokumentacija u skladu s Pravilnikom o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću (NN, 10/1997, 083/2001, 114/2002),
- Knjiga pedagoške dokumentacije odgojne skupine,
- Imenik djece,
- Godišnji plan i program odgojno-obrazovnog rada predškole kao sastavni dio Godišnjeg plana i programa rada ustanove,
- Godišnje izvješće o ostvarivanju plana i programa rada predškole kao sastavni dio Godišnjeg izvješća ustanove,
- Dosje djeteta s posebnim potrebama – djeteta s teškoćama i darovitog djeteta,
- Zdravstveni karton djeteta,
- Potvrde o obavljenom sistematskom zdravstvenom pregledu predškolskog djeteta prije upisa u dječji vrtić,
- Potvrde o obavljenom zdravstvenom pregledu predškolskog djeteta (izostanak zbog bolesti ili nekog drugog razloga),
- Evidencije o zdravstvenom odgoju,
- Evidencije o higijensko-epidemiološkom nadzoru,
- Evidencije o sanitarnom nadzoru,
- Evidencije epidemioloških indikacija,
- Evidencije ozljeda,
- Evidencije antropometrijskih mjerenja,

11. FINANCIRANJE PROGRAMA

Sredstva za rad dječjeg vrtića osiguravat će se iz sredstava osnivača, uplata roditelja-korisnika, iz sredstava lokalne samouprave te iz drugih izvora u skladu s propisima.

Dobivena sredstva koristit će se za: plaće djelatnika (naknade plaće, materijalna prava.), potrošni materijal za rad s djecom - igračke i didaktičku opremu, uredski i drugi potrošni materijal, propisanu pedagošku i drugu dokumentaciju; usluge zdravstvenog nadzora nad prehranom; usluge dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije; materijal za čišćenje i tekuće održavanje objekta i opreme; sredstva za zaštitu na radu; zaštitu od požara i prve pomoći; troškove stručne literature; stručnih ispita i stručnog usavršavanja; i sve druge troškove nužne za ostvarivanje programa ustanove.

12. ZAKLJUČAK

Dječji vrtić „Svetog Vinka“, čiji je osnivač Družba sestara milosrdnica Svetog Vinka Paulskoga, PROVINCIJA BEZGRJEŠNOG ZAČEĆA BLAŽENE DJEVICE MARIJE – ZAGREB provodi odgojno-obrazovni rad s djecom rane i predškolske dobi na lokacija Frankopanska 17, Zagreb, u tri (3) vrtićke odgojno-obrazovne skupine. Redoviti program ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja djece kreiran je u skladu sa zakonskim propisima, a na temelju Nacionalnog kurikulumu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja koji se temelji na znanstveno provjerenim modelima i suvremenoj pedagoškoj teoriji i praksi.

Program je usmjeren na poticanje optimalnog razvoja djece u područjima: psihomotorni razvoj, senzorni, kognitivni, socijalni, emocionalni i duhovni.

Osigurani su primjereni prostorni i materijalni uvjeti rada kao i stručnjaci koji su osposobljeni za rad s djecom i spremni na kontinuirano stručno usavršavanje svojih kompetencija te redovito vrednovanje rada.

Roditelji su prisutni u odgojno-obrazovnom procesu kao aktivni sudionici i potiče se njihovo redovito uključivanje s ciljem bolje prilagodbe i uključenosti djeteta u vrtiću.

Putem kontakta s dionicima društvene okoline vrtić je otvoren za sve oblike suradnje i omogućava djeci upoznavanje s relevantnim kulturalnim običajima i obilježjima zavičaja. Vrtić radi na kontinuiranom promicanju prava djeteta i poticanju optimalnog razvoja.

13. LITERATURA

1. Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne novine, broj 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22 i 101/23)
2. Državni pedagoški standardi predškolskog odgoja i obrazovanja (Narodne novine, broj 63/08 i 90/10)
3. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (Narodne novine, broj 5/15).
4. Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću (Narodne novine, 83/01)
5. Program zdravstvene zaštite djece i higijene i pravilne prehrane djece u dječjim vrtićima (Narodne novine, 105/02, 55/06 i 121/07)
6. Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja i predškolske djece Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture, 7. kolovoza 1991. godine.
7. Konvencija o pravima djeteta, Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, 2001.
8. Program katoličkog vjerskog odgoja djece rane i predškolske dobi. 2016..
9. Bredekamp, S.: Kako djecu odgajati - Razvojno primjerena praksa u odgojnu djece od rođenja do osme godine, Zagreb, Educa, (1996)
10. Gospodnetić, H., Metodika glazbene kulture za rad u dječjim vrtićima, Mali profesor, Zagreb, 2015.
11. Hansen, A. Kaufmann, R.K.; Walsh, K.: Kurikulum za vrtiće, Korak po korak. Zagreb, 2005.
12. Juul, J., Vaše kompetentno dijete – prema novim temeljnim vrijednostima obitelji, Zagreb, 2008.
13. Ljubetić, M., Biti kompetentan roditelj, Mali profesor, Zagreb, 2006.
14. Maleš D., Nove paradigme ranoga odgoja, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za pedagogiju, Zagreb, 2011.
15. Maleš, Milanović, Stričević, Živjeti i učiti prava, Filozofski fakultet, Zagreb, 2003.
16. Milanović, M.: Pomozimo im rasti. Priručnik za partnerstvo odgojitelja i roditelja u Programu psihosocijalne potpore djeci predškolske dobi, Zagreb, 1997.
17. Miljak, A., Vujičić, L., Vrtić u skladu s dječjom prirodom, Zagreb, 2002.
18. Miljak, A.: Življenje djece u vrtiću, SM naklada, Zagreb, 2009.

19. Miljak, A: Humanistički pristup teorije praksi predškolskog odgoja, Persona, Zagreb, 1996.
20. Petrović, Sočo, Kontekst ustanove za rani odgoj i obrazovanje – holistički pristup, Mali profesor, Zagreb, 2007.
21. Slunjski, E., Stvaranje predškolskog kurikulumu u vrtiću organizaciji koja uči, Mali profesor, Zagreb, 2006.
22. Slunjski, Ljubetić, Pribela Hodap, Malnar, Kljenak, Zagrajski Malek, Horvatić, Antulić, Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb 2012.
23. Starc, Čudina Obradović, Pleša, Profaca, Letica, Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2004.
24. Šagud, M., Odgajatelj kao reflektivni praktičar, Visoka učiteljska škola, Petrinja, 2006.
25. Vučemilović, Vujić, Šisler, Prehrambeni standard za planiranje prehrane djece u dječjem vrtiću – jelovnici i normativi, preporuke i smjernice za stručnjake koji rade na planiranju i pripremanju prehrane u dječjem vrtiću, Hrvatska udruga medicinskih sestara, podružnica medicinskih sestara Dječjih vrtića Grada Zagreba, 2001.
26. NCVVO (2012). Priručnik za samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

KLASA: 601-01/24-02/01
URBROJ: 251-616-01-24-01
Zagreb, 15. 1. 2024.

PRILOG: diplome odgojitelja